

Nieoficjalne tłumaczenie na język polski

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

Program Sąsiedztwa Litwa – Polska – Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej

Podręcznik Programu

W jaki sposób złożyć wniosek o finansowanie?

W jaki sposób realizować przedsięwzięcia?

EUROPEAN COMMUNITY

European Regional
Development Fund

Spis treści

1. Wprowadzenie	1
2. Ogólne informacje dotyczące Programu	1
2.1. Inicjatywa Wspólnotowa Interreg	1
2.2. Program Tacis	1
2.3. Koncepcja sąsiedztwa	2
2.4. Ramy prawne	2
2.5. Program Sąsiedztwa Litwa – Polska – Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej	4
2.6. Zarządzanie Programem	4
2.6.1. Struktury wspólne	5
2.6.2. Struktury zarządzania Programem w ramach Interreg	5
2.6.3. Struktury zarządzania Programem w ramach Tacis	7
2.7. Finansowanie Programu	7
2.8. Obszary kwalifikowalne	8
2.9. Oficjalne języki Programu	8
2.9.1. Projekty w ramach Interreg	9
2.9.2. Projekty w ramach Tacis lub projekty wspólne w ramach Interreg/Tacis	10
3. Główne cechy programu	10
3.1. Typy wspieranych priorytetów oraz działań	10
3.2. Typy projektów	16
3.3. Infrastruktura	17
3.4. Produkty, Rezultaty i Oddziaływanie	19
3.5. Źródła finansowania	21
3.6. Wielkość wsparcia UE dla projektów	23
3.7. Czas trwania projektu	23
3.8. Partnerstwo	24
3.8.1. Wymagania dotyczące partnerstwa	24

3.8.2. Partnerzy kwalifikowalni do realizacji projektów/części projektów finansowanych ze środków INTERREG	24
3.8.3. Partnerzy kwalifikowalni do realizacji projektów/części projektów finansowanych środków TACIS	25
3.8.4. Główny Partner Wiodący	26
3.8.5. Partner Wiodący (część projektu INTERREG)	26
3.8.6. Partner Finansowy (część projektu INTERREG)	27
3.8.7. Partner Odpowiedzialny TACIS (część projektu TACIS)	27
4. Struktura Finansowa	28
4.1. Finansowanie projektów	28
4.1.1. Finansowanie partnerów części Interreg	28
4.1.2. Finansowanie partnerów części Tacis	28
4.2. Kwalifikowalność Wydatków	29
4.2.1. Wydatki w ramach projektów/części projektów finansowanych w ramach Interreg ..	29
4.2.2. Kategorie wydatków części projektu Interreg	31
4.2.3 Wydatki związane z projektami/ lub częściami projektów finansowanymi z Tacis ...	34
4.3. Współfinansowanie przez instytucje krajowe	36
4.3.1. Litwa	36
4.3.2. Polska	36
4.4. Współfinansowanie projektu w części TACIS	36
4.5. Zgodność z innymi politykami Unii Europejskiej	37
4.5.1. Konkurencja oraz zamówienia publiczne	38
4.5.2. Pomoc publiczna	38
5. Procedura składania i wyboru wniosków	38
5.1. Pomysł na projekt i poszukiwanie partnera	38
5.2. Przygotowanie wniosku	39
5.3. Zaproszenie do składania wniosków	39
5.4. W jaki sposób należy wypełnić Formularz Wniosku	40

5.5. Składanie wniosków	40
5.5.1. Część projektu Interreg	41
5.5.2. Część projektu w ramach Tacis	42
5.6. Procedura wyboru	42
5.6.1. Kryteria oceny technicznej	43
5.6.2. Kryteria oceny jakościowej	44
5.7. Podejmowanie decyzji	45
5.8. Kontraktowanie	46
5.8.1. Kontraktowanie dla części projektu finansowanej z Interreg	46
5.8.2. Kontraktowanie dla projektów finansowanych z TACIS	46
5.9. Data rozpoczęcia i zakończenia projektu	47
5.9.1. Data rozpoczęcia i zakończenia części projektu Interreg	47
5.9.2. Data rozpoczęcia i zakończenia części projektu Tacis	47
6. Zarządzanie projektem	48
6.1. Zasada Partnera Wiodącego	48
6.2. Zarządzanie i koordynacja	49
6.3. Podejmowanie decyzji	49
6.4. Umowa partnerska	50
7. Wymogi promocji i informacji	50
8. Zarządzanie finansowe	51
8.1. Przesunięcia w budżecie	51
8.1.1. Przesunięcia w budżecie części projektu Interreg	51
8.1.2. Przesunięcia w budżecie Tacis	51
8.2. Księgowanie wydatków	52
8.2.1. Środki Interreg	52
8.2.2. Środki Tacis	52
8.3. Procedura płatności i użycie euro	53
8.3.1. Część projektu Interreg	53

8.3.2. Część projektu Tacis	53
9. Monitoring, Raportowanie i Kontrola	53
9.1. Raporty z realizacji części projektu Interreg	53
9.2. Dla części projektu Tacis	55
9.3. Kontrola finansowa części projektu Interreg	56
9.3.1. Kontrola pierwszego stopnia części projektu Interreg	56
9.3.2. Kontrola drugiego stopnia części projektu Interreg	57
9.4. Inne kontrole	57
9.5. Kontrola finansowa Tacis	57
9.6. Reguła anulowania zobowiązań dla Interregu	58
10. Nieprawidłowości	58
11. Kontakt	59
12. Skróty używane w Podręczniku Programu	61

1. Wprowadzenie

Niniejszy Podręcznik przedstawia ogólne informacje dotyczące planowania, zarządzania i wspierania przedsięwzięcia w ramach Programu Sąsiedztwa Litwa – Polska – Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej, począwszy od przygotowania wniosku poprzez wdrożenie projektu, monitorowanie, raportowanie aż do zakończenia projektu. Celem Podręcznika jest zapewnienie pomocy wnioskodawcom przy sporządzaniu wniosków oraz w trakcie realizacji i finalizacji zatwierdzonych przedsięwzięć.

Podręcznik Programu stanowi część pakietu dokumentów Programu Sąsiedztwa, w którego skład wchodzi ponadto następujące dokumenty:

- Program Sąsiedztwa Litwa – Polska – Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej (dalej zwany „Programem Sąsiedztwa” lub PS)
- Uzupełnienie Programu Sąsiedztwa Litwa – Polska – Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej (dalej zwane „Uzupełnieniem Programu Sąsiedztwa” lub UP)
- Formularz Wniosku z instrukcjami (dalej zwany FW)
- Odpowiednie przepisy Unii Europejskiej, dostępne do pobrania

Powyższe dokumenty można także pobrać ze strony internetowej Programu: www.interreg3a.org

2. Ogólne informacje dotyczące Programu

2.1. Inicjatywa Wspólnotowa Interreg

Interreg jest jedną z czterech tak zwanych Inicjatyw Wspólnotowych (Urban, Equal, Leader+, Interreg), mających na celu wspieranie współpracy transgranicznej w Unii Europejskiej w okresie 2000-2006. Program ten jest finansowany przez kraje członkowskie oraz UE w formie dopłat bezzwrotnych za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Inicjatywa Interreg na aktualnym, najnowszym etapie jej realizacji ma na celu wzmocnienie spójności gospodarczej i politycznej w całej UE, poprzez wspieranie równomiernego rozwoju całego kontynentu. Koncepcja ta opiera się na wzmocnieniu współpracy transgranicznej (komponent A), międzynarodowej (komponent B) i międzyregionalnej (komponent C). Szczególne znaczenie nadano integracji regionów peryferyjnych oraz nowych krajów członkowskich.

2.2. Program Tacis

Program Tacis realizowany od 1991 r. świadczy pomoc finansową w formie grantów dla 12 krajów Europy Wschodniej oraz Kaukazu i Azji Środkowej (Armenii, Azerbajdżanu, Białorusi,

Gruzji, Kazachstanu, Kirgizji, Mołdowy, Rosji, Tadżykistanu, Turkmenii, Ukrainy i Uzbekistanu). Program sprzyja propagowaniu równomiernego i harmonijnego rozwoju gospodarczego oraz umacnianiu korzystnych stosunków politycznych między Unią Europejską a partnerami z tych krajów. Celem tego programu jest wspieranie inicjatyw kraju partnerskiego, mających za zadanie tworzenie społeczeństwa opartego na swobodach politycznych oraz dobrobycie gospodarczym. Programy Sąsiedztwa zastąpiły Fundusz Małych Projektów (Small Project Facility) funkcjonujący od 1996 r. w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Tacis (Tacis CBC), mającego na celu umacnianie współpracy transgranicznej pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi UE i Rosji, Ukrainy, Mołdawii oraz Białorusi.

2.3. Koncepcja sąsiedztwa

W lipcu 2003 r. Komisja Europejska zaproponowała konkretne kroki w celu polepszenia działań na obszarach przylegających do nowych granic UE, które powstaną po jej rozszerzeniu. Komisja wykorzystwała Komunikat „Wytyczanie drogi dla Nowego Instrumentu Sąsiedztwa” jako podstawę do utworzenia „Programów Sąsiedztwa” (PS). Programy te powinny obejmować okres przejściowy 2004-2006 i opierać się na doświadczeniach zdobytych przy bieżącej realizacji programów współpracy transgranicznej i międzynarodowej. Zadaniem Programów Sąsiedztwa na okres 2004-2006 jest propagowanie współpracy z sąsiednimi krajami, nie będącymi kandydatami na członków UE, w celu lepszej harmonizacji już istniejących instrumentów, tzn. programu Interreg z programem Tacis.

“Wytyczne Wdrożenia Programów Sąsiedztwa na lata 2004-2006 ” (obowiązują od dnia 11 czerwca 2004 r.) określają, że dla wsparcia wspólnych projektów należy powołać wspólne struktury i procedury, zawierające elementy programów wewnętrznych (Interreg) oraz programów zewnętrznych (Tacis).

2.4. Ramy prawne

Dokumenty wymienione poniżej zawierają szczegółowe informacje dotyczące celów oraz funkcjonowania Programu

- Komunikat Komisji do Krajów Członkowskich z dnia 28 kwietnia 2000 r., określający wytyczne dla Inicjatywy Wspólnoty dotyczącej współpracy w skali europejskiej, mającej na celu stymulowanie harmonijnego i zrównoważonego rozwoju obszaru Europy – INTERREG III (Dz. Urz. C 143, 23.05.2000, str. 6, poprawiony Dz. Urz. C 239, 25.8.2001, s. 4) (dalej – Wytyczne Interreg);
- Program Sąsiedztwa;
- Uzupełnienie Programu;
- Wytyczne Wdrożenia Programów Sąsiedztwa na lata 2004-2006 dotyczące koordynacji programów Interreg / Tacis oraz Interreg / Cards na obszarach przygranicznych.

Realizacja Programu podlega także szeregowi aktów prawnych i dokumentów roboczych Unii Europejskiej:

- Rozporządzenie Rady (EC) Nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. określające ogólne postanowienia dotyczące Funduszy Strukturalnych (Dz. Urz. L 161, 26.06.1999, str. 1), poprawione Rozporządzeniem Rady (EC) Nr 1447/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. (Dz. Urz. L 198, 21.7.2001, str. 1);
- Rozporządzenie (EC) Nr 1783/1999 Parlament Europejskiego oraz Rady z dnia 12 lipca 1999 r. dotycząca Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. L 213, 13.08.1999, str. 1);
- Rozporządzenie Komisji (EC) Nr 1685/2000 z dnia 28 lipca 2000 r. określające szczegółowe zasady wprowadzenia Rozporządzenia Rady (EC) Nr 1260/1999 dotyczącego kwalifikowalności wydatków na przedsięwzięcia współfinansowane przez Fundusze Strukturalne (Dz. Urz. L 193, 29.07.2000, str. 39); poprawione Rozporządzeniem Komisji (EC) Nr 448/2004 z dnia 10 marca 2004 r. (Dz. Urz. L 72, 11.03.2004, str. 66)
- Rozporządzenie Komisji (EC) Nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 r. dotyczące działań informacyjnych i publikacyjnych, jakie powinny być wykonane przez Kraje Członkowskie odnośnie do pomocy z Funduszy Strukturalnych (Dz. Urz. L 130, 31.05.2000, str. 30);
- Rozporządzenie Komisji (EC) Nr 643/2000 z dnia 28 marca 2000 r. dotyczące porozumień w zakresie wykorzystania euro do celów zarządzania budżetowego Funduszami Strukturalnymi (Dz. Urz. L 78, 29.03.2000, str. 4);
- Rozporządzenie Komisji (EC) Nr 438/2001 z dnia 2 marca 2001 r. określające szczegółowe zasady wprowadzenia Rozporządzenia Rady (EC) Nr 1260/1999 dotyczącego systemów zarządzania i kontroli w zakresie pomocy przyznanej z Funduszy Strukturalnych (Dz. Urz. L 63, 03.03.2001, str. 21); poprawione Rozporządzeniem Komisji (EC) Nr 2355/2002 z dnia 27 grudnia 2002 r. (Dz. Urz. L 351, 28.12.2002, s. 42);
- Rozporządzenie Komisji (EC) Nr 448/2001 z dnia 2 marca 2001 r. określające szczegółowe zasady wprowadzenia Rozporządzenia Rady (EC) 1260/1999 dotyczącej procedur przeprowadzania korekt finansowych w zakresie pomocy przyznanej z Funduszy Strukturalnych (Dz. Urz. L 64, 06.03.2001, str. 13);
- Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) Nr 99/2000 z dn. 29 grudnia 1999 r. dotyczące udzielania wsparcia krajom partnerskim Europy Wschodniej i Azji Środkowej, ze zmianami wprowadzonymi przez Rozporządzenie Komisji (EC) Nr 2112/2005 z dn. 21.11.2005 r. dotyczące dopstępności pomocy zewnętrznej Wspólnoty.
- Praktyczny przewodnik zawierania umów dotyczących zewnętrznych przedsięwzięć UE (dalej – PRAG), dostępny pod następującym adresem internetowym: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/practical_guide_2006/index_en.htm.
- Wytyczne dotyczące zauważalności przedsięwzięć zewnętrznych realizowanych przez UE (można znaleźć na stronie internetowej pod adresem: www.eu-visibility.ru)

Wyżej wymienione dokumenty są dostępne do pobrania na stronie internetowej Programu pod adresem www.interreg3a.org.

Słownik terminów INTERACT Point Tool Box jest dostępny do pobrania na stronie internetowej pod adresem: <http://www.interact-eu.net/479156/479287/0/0>).

Zaleca się, aby potencjalni wnioskodawcy dokładnie zapoznali się z wyżej wymienionymi dokumentami, gdyż zawierają one szczegółowe informacje dotyczące celów Programu, tematów współpracy, rodzajów przedsięwzięć, kryteriów wyboru przyjętych dla Programu oraz zasad wdrażania. Tekst Podręcznika Programu stanowi jedynie dodatkowe podsumowanie głównych wytycznych dla wnioskodawców.

2.5. Program Sąsiedztwa Litwa – Polska – Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej

Program Sąsiedztwa Litwa – Polska – Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej jest jednym z Programów Sąsiedztwa wspieranych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej Interreg III A. Program Interreg III ma na celu wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej w ramach Unii Europejskiej w okresie 2000-2006 poprzez propagowanie współpracy transgranicznej (komponent A), międzynarodowej (komponent B) oraz międzyregionalnej (komponent C).

Główne cele Programu Sąsiedztwa, propagującego wzmocnienie współpracy transgranicznej, są następujące:

- Promowanie tworzenia i rozwoju nowych oraz ułatwiania funkcjonowania istniejących sieci współpracy po wszystkich stronach granicy;
- Zmniejszenie peryferyjnego charakteru obszarów przygranicznych, co poprawi warunki życia, oraz przezwyciężenie specyficznych problemów rozwojowych;
- Wzmocnienie spójności społeczno-ekonomicznej (łącznie ze środowiskową) regionów przygranicznych.

Strategia ma przebiegać dwukierunkowo: z jednej strony ukierunkowana jest na inwestycje w rozwiązania zapewniające bezpieczeństwo wzdłuż granic i infrastrukturę fizyczną przy wsparciu pomocy gospodarczej i naukowo-technologicznej, której celem jest doprowadzenie do wzrostu konkurencyjności i produktywności (= priorytet 1). Inwestycje będą ukierunkowane na wykorzystanie potencjału gospodarczego regionu – rozwój obszaru przygranicznego w zakresie zaawansowanych technologii i innowacji, modernizacja transportu i rozwiązań logistycznych, ponadto, sieci energetyczne, ochrona środowiska, dziedzictwo kulturowe oraz rozwój turystyki w obszarze transgranicznym.

Uwaga: tzw. miękkie projekty dotyczące przedsięwzięć wymienionych w priorytecie 1 także mogą być uznane za kwalifikowalne dla finansowania ze środków przeznaczonych na ten priorytet.

Z drugiej strony, w celu zapewnienia zrównoważonego charakteru działań, rozwój otoczenia fizycznego wymaga wsparcia działaniami wzmacniającymi inicjatywy transgraniczne na poziomie regionalnym i lokalnym, kontakty oraz współpracę w sieciach, sektor rynku pracy i szkoleń, dziedzictwo kulturowe, nauka i badania (= priorytet 2).

2.6. Zarządzanie Programem

Część Programu w ramach Interreg będzie zarządzana przez Litwę i Polskę, a projekty finansowane ze środków Tacis będą zarządzane przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Federacji Rosyjskiej.

Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

2.6.1. Struktury wspólne

Wspólny Komitet Monitorująco-Sterujący (WKMS): odpowiedzialny za zatwierdzanie i dostosowanie Uzupełnienia Programu, łącznie z kryteriami wyboru, dokonujący okresowych przeglądów postępu Programu, zatwierdzający roczne i końcowe raporty. Komitet Monitorująco-Sterujący jest tworzony przez Państwa Członkowskie w celu nadzorowania Programu. Skupia przedstawicieli wszystkich uczestniczących krajów, a jego głównym celem jest zapewnienie jakości i efektywności realizacji oraz rozliczenia projektów Programu. W ramach odpowiedzialności WKMS, w jego zakresie kompetencji jako Komitetu Sterującego, leży zatwierdzanie projektów wyznaczonych do otrzymania wsparcia, monitorowania ich realizacji itp.

Wspólny Sekretariat Techniczny (JTS): działa przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej i jest odpowiedzialny za zarządzanie Programem. JTS prowadzi bieżącą obsługę wnioskodawców i zapewnia, aby beneficjenci pomocy w ramach Interreg przestrzegali zasad realizacji projektów. JTS wykonuje następujące czynności i zadania :

1. rejestruje składane aplikacje oraz zarządza procesem aplikowania w odniesieniu do wszystkich projektów, łącznie z udzielaniem informacji i porad wnioskodawcom oraz informuje partnerów o podjętych decyzjach; szczególny nacisk należy położyć na funkcję doradczą – wspierającą na rzecz partnerów projektu z Kaliningradu;
2. obsługuje system wprowadzony przez Instytucję Zarządzającą do zbierania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych na temat wdrażania, potrzebnych do właściwego monitorowania przebiegu programu oraz dla potrzeb oceny ex-post;
3. udziela pomocy Instytucji Zarządzającej przy opracowywaniu rocznego raportu z wdrożenia;
4. sprawdza zasadność operacji finansowanych z pomocy;
5. doradza beneficjentom projektów w zakresie zapewnienia zgodności z wymogami dotyczącymi informacji i promocji;
6. organizuje i koordynuje przygotowanie decyzji, które ma podjąć Wspólny Komitet Monitorująco – Sterujący, a zwłaszcza w zakresie przyjmowania, rozważania i udzielania wstępnej oceny operacji ubiegających się o dofinansowanie;
7. współpracuje na bieżąco z instytucjami mającymi związek z wdrażaniem Programu Sąsiedztwa w na Litwie, w Rosji i w Polsce: Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej, Ministerstwem Rozwoju Regionalnego Rzeczypospolitej Polskiej, polskimi Regionalnymi Punktami Kontaktowymi oraz instytucją wspierającą projekty w Kaliningradzie i Przedstawicielstwem KE w Rosji,
8. utrzymuje relacje z instytucjami wdrażającymi, Komisją Europejską oraz innymi pokrewnymi obszarami współpracy w ramach INTERREG III.

2.6.2. Struktury zarządzania Programem w ramach Interreg

Instytucja Zarządzająca (IZ): Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej, odpowiedzialne za skuteczne i prawidłowe zarządzanie oraz realizację programu. IZ jest instytucją, której powierzono zadanie zawierania umów z Partnerami Wiodącymi dotyczącej części Interreg projektu.

Instytucja Zarządzająca jest odpowiedzialna za:

- wdrożenie systemu zbierającego wiarygodne informacje finansowe i statystyczne na temat wdrożenia, w celu monitorowania wskaźników oraz oceny i przekazywania tych danych zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi pomiędzy Państwem Członkowskim a Komisją;

Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

- dostosowanie i wdrożenie uzupełnienia programu;
- opracowanie oraz, po otrzymaniu zatwierdzenia Komitetu Monitorującego Programu, złożenie w Komisji rocznego raportu z wdrożenia;
- zapewnienie posiadania przez instytucje uczestniczące w zarządzaniu i wdrażaniu pomocy osobnego systemu księgowości lub odpowiedniego systemu księgowania wszystkich transakcji realizowanych z pomocy;
- czuwanie nad poprawnością operacji finansowanych z pomocy, zwłaszcza poprzez wdrożenie kontroli wewnętrznej zgodnie z zasadami rzetelnego zarządzania finansowego oraz podejmowanie działań w odpowiedzi na spostrzeżenia lub wnioski dotyczące działań naprawczych;
- zapewnianie zgodności z polityką Wspólnoty;
- zgodność z obowiązками dotyczącymi informacji i promocji;
- działanie w pełnej zgodności z systemami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi danego Państwa Członkowskiego.

Institucja Krajowa (IK): Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Rzeczypospolitej Polskiej odpowiedzialne za skuteczne i prawidłowe zarządzanie oraz realizację programu Programu. Departament Inicjatywy Interreg w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Rzeczypospolitej Polskiej będzie odpowiedzialny za koordynowanie realizacji Programu w Polsce oraz, na poziomie Programu, będzie głównym partnerem Instytucji Zarządzającej.

Institucja Płatnicza (IP): Ministerstwo Finansów Republiki Litewskiej odpowiedzialne za zarządzanie finansowe Programem. Instytucja Płatnicza jest odpowiedzialna za:

- otrzymywanie funduszy UE z Komisji;
- zapewnienie sprawnego przepływu funduszy z Instytucji Płatniczej do polskiej Instytucji Sub-płatniczej oraz litewskich Partnerów Wiodących;
- nadzorowanie realizacji płatności;
- gromadzenie informacji na temat poświadczonych płatności z Instytucji Zarządzającej na podstawie informacji przekazywanych przez Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) oraz sprawdzanie wiarygodności i poprawności otrzymywanych informacji;
- przygotowanie wniosku o płatność, poświadczenia deklaracji wydatków i złożenie ich w Komisji;
- przygotowanie prognozowanych płatności na rok bieżący i rok kolejny, które należy składać w Komisji;
- wprowadzenie i prowadzenie rachunku kwot odzyskiwanych z płatności pomocy już dokonanej i dopilnowanie, aby proces odzyskiwania kwot przebiegał bez nieuzasadnionych opóźnień;
- wprowadzenie koniecznych systemów i procedur wypłaty odzyskanych nieprawidłowych płatności wraz z odsetkami otrzymywanymi z tytułu opóźnionych płatności oraz potrącanie tych kwot z kolejnych deklaracji poniesionych wydatków;
- informowanie Komisji co najmniej raz do roku na temat kwot oczekujących na odzyskanie, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) numer 438/2001, Artykuł 8;
- wraz z Instytucją Zarządzającą, Instytucją Sub-płatniczą, Instytucjami Pośredniczącymi oraz Wspólnym Sekretariatem Technicznym opracowanie koniecznych systemów monitorowania i raportowania oraz procedur zapewniających wystarczające i wiarygodne informacje na temat wdrażania PS.

Institucja Sub-płatnicza (I-SP): Departament Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów Rzeczypospolitej Polskiej odpowiedzialny za zarządzanie finansowe Programem w Polsce. Instytucja Sub-płatnicza jest odpowiedzialna za:

- otrzymywanie funduszy europejskich od Instytucji Płatniczej;
- zapewnienie sprawnych przepływów środków z Instytucji Sub-płatniczej do urzędów wojewódzkich;
- nadzorowanie realizacji płatności.

Instytucje Pośredniczące (IPS): administracje polskich województw podlaskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego:

- zawierają umowy z Partnerami Wiodącymi oraz Partnerami Finansowymi w przypadkach, gdy w projekt są zaangażowani partnerzy z Polski (w umowie zawartej pomiędzy polskim Partnerem Wiodącym/Finansowym a Wojewodą określa się szczegółowe postanowienia dotyczące wypłat, raportów oraz kontroli),
- prowadzi kontrolę pierwszego poziomu raportów o działaniach i wydatkach w ramach projektu, które zostały złożone przez polskiego Partnera Wiodącego/Finansowego uczestniczącego w projekcie,
- otrzymuje z Instytucji Subpłatniczej środki EFRR oraz okonuje ich transferu do polskich Partnerów Wiodących/Finansowych.

2.6.3. Struktury zarządzania Programem w ramach Tacis

Instytucja Kontraktująca i Płatnicza: Komisja Europejska reprezentowana przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Federacji Rosyjskiej odpowiedzialna za zarządzanie zewnętrznymi funduszami UE programu. Przedstawicielstwo KE w Federacji Rosyjskiej zatwierdza Zbiór dokumentów aplikacyjnych oraz Zawiadomienie o zaproszeniu o składania wniosków przed ich opublikowaniem oraz zawiera umowy z Wiodącym Partnerem Finansowym w ramach Tacis (dalej – Partner Odpowiedzialny Tacis), prowadzi monitoring realizacji zewnętrznej części projektu oraz dokonuje płatności środków na rzecz Partnerów prowadzących działalność w Obwodzie Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej.

Krajowa Instytucja Koordynująca (KIK): – rosyjskie Ministerstwo Rozwoju Gospoarczego i Handlu odpowiedzialne za realizację Programu Tacis w kraju oraz nadzór nad uczestnictwem kraju w Programie Sąsiedztwa i stworzenie mechanizmu koordynacji.

2.7. Finansowanie Programu

Program Sąsiedztwa Litwa – Polska – Kaliningrad jest finansowany z następujących źródeł:

- Program Interreg finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)
- Program Tacis
- Współfinansowanie ze środków partnerów i uczestników krajowych (część projektów w ramach Interreg współfinansują kwalifikowalni partnerzy projektu; część projektów w ramach Tacis współfinansuje partner ze swoich środków lub z innych źródeł, z wyjątkiem budżetu Wspólnot Europejskich).

Cały budżet EFRR na finansowanie projektów Programu w okresie 2004-2006 wynosi 36.531.143 EUR (na kwotę tą składa się 24.161.496 EUR pochodzące z alokacji środków UE

dla Polski oraz 12.369.647 EUR z alokacji dla Litwy) i będzie harmonizowany ze współfinansowaniem ze środków krajowych. W podziale na priorytety, określone w ramach Programu, EFRR przeznaczył na współfinansowanie Priorytetu 1 kwotę 25.343.480 EUR oraz 8.447. 827 EUR na współfinansowanie Priorytetu 2. Wysokość współfinansowania projektów ze środków EFRR może być na poziomie do 75% całości kwalifikowalnych wydatków projektu.

W okresie 2004-2006 na finansowanie Programu Sąsiedztwa zarezerwowano alokację 9.500.000 EUR ze środków Programu Tacis, na kwotę tą składa się 4.500.000 EUR z Programu Współpracy Transgranicznej Tacis (CBC) oraz 5.000.000 EUR z Programu Specjalnego dla Obwodu Kaliningradzkiego, stanowiącego część rosyjskiego programu Tacis. Ostateczna alokacja środków została zdefiniowana w rocznym Programie Działań Tacis. Łączna kwota 8.000.000 EUR została alokowana na podstawie Programów Działań na lata 2004 i 2005. W zależności od wielkości projektu część współfinansowania ze środków UE może wynieść od 90% do 75% całości kwalifikowalnych wydatków projektu (patrz rozdział 4).

Udostępniona kwota z Programu Tacis w aktualnym naborze wniosków wynosi 2.850.000 EUR. Środki, które nie zostały wykorzystane w poprzednim naborze wniosków Interreg/ Tacis zostaną również udostępnione (około 4.140.000 EUR było dostępne we wspólnym naborze Interreg/Tacis, który zakończył się w d. 10 marca 2006 r.) . Niemniej jednak przyznanie grantu uzależnione będzie od podpisania przez władze rosyjskie Porozumienia Finansowego dla Programu Działań Tacis na 2005 rok.

2.8. Obszary kwalifikowalne

Obszary kwalifikowalne programu określono, wykorzystując podział na jednostki administracyjne z poziomu NUTS III. W przypadku Polski wyznaczone zostały następujące regiony: województwo pomorskie (podregiony: słupski, gdański, Gdańsk-Gdynia-Sopot), województwo warmińsko-mazurskie (podregiony: elbląski, olsztyński oraz ełcki) oraz województwo podlaskie (podregiony: białostocko-suwański, łomżyński), dla Litwy: powiat kłajpedzki, tauroski, olicki oraz mariampolski oraz cały obszar Obwodu Kaliningradzkiego.

Zgodnie z Komunikatem Komisji skierowanym do Państw Członkowskich z 28.04.00 „W sprawie wytycznych do Inicjatywy Wspólnotowej dotyczącej współpracy transeuropejskiej mającej za zadanie stymulowanie harmonijnego i zrównoważonego rozwoju terytorium europejskiego – Interreg III” w przypadkach specjalnych przewiduje się dofinansowanie działań na obszarach NUTS III sąsiadujących z obszarami NUTS III stanowiącymi Obszar Programu. Rozwiązanie to pozwala na włączenie do Programu pozostałej części obszaru słupskiego NUTS III (stanowiącego część województwa pomorskiego). Zgodnie z regułą bliskości całkowity koszt projektów realizowanych na tym obszarze nie może przekroczyć 20% całkowitych wydatków przewidzianych na Program.

2.9. Oficjalne języki Programu

Ponieważ Program Sąsiedztwa jest realizowany w trzech sąsiadujących państwach – na Litwie, w Polsce oraz w Federacji Rosyjskiej – aspekt językowy w realizacji PS jest bardzo ważny. Wszystkie trzy języki (litewski, polski oraz rosyjski) mają jednakowy status, jednak w celu ułatwienia kontaktów zdecydowano, że główne instytucje programu będą używały innego języka – angielskiego, który dla wszystkich stron jest językiem obcym. Cała korespondencja

Obszar programu Interreg III A Litwa-Polska-Rosja

programme area = obszar programu

programme area under 20% flexibility clause = obszar programu
objęty klauzulą elastyczności 20%

pisemna z wnioskodawcami na etapie selekcji oraz realizacji projektu będzie prowadzona w języku angielskim.

2.9.1. Projekty w ramach Interreg

Wnioski można składać w jednym z następujących czterech języków: litewskim, polskim, rosyjskim lub angielskim. W przypadku gdy wniosek został złożony w jednym z języków narodowych, należy także dołączyć streszczenie podstawowych elementów formularza wniosku (łącznie z opisem działań oraz budżetu) w języku angielskim. Załączniki do wniosku mogą być składane w językach narodowych.

Umowa dotycząca dofinansowania, zawierana pomiędzy Partnerem Wiodącym a Instytucją Zarządzającą, będzie sporządzana w języku angielskim.

Umowy zawierane pomiędzy polskim Partnerem Wiodącym/Finansowym a Instytucją Pośredniczącą będą sporządzane w języku polskim. Raporty składane do Instytucji Zarządzającej za pośrednictwem WST należy opracowywać w języku angielskim.

Partner Wiodący/Finansowy może kontrolerom 1 poziomu składać raporty w języku angielskim lub narodowym.

2.9.2. Projekty w ramach Tacis lub projekty wspólne w ramach Interreg/Tacis

Wnioski można składać w jednym z następujących czterech języków: litewskim, polskim, rosyjskim lub angielskim. W przypadku gdy wniosek został złożony w jednym z języków narodowych, należy także dołączyć streszczenie podstawowych elementów formularza wniosku (łącznie z opisem działań oraz budżetu) w języku angielskim. Jednak w przypadku projektów, dla których występuje się o finansowanie w ramach Tacis lub Interreg/Tacis, *zaleca się wypełnianie wniosków w języku angielskim*, gdyż to uprości procedurę oceny. Załączniki do wniosku mogą być składane w językach narodowych wraz tłumaczeniem na język angielski.

Umowy zawierane pomiędzy Przedstawicielstwem UE w Federacji Rosyjskiej a wnioskodawcami, których projekty zostały zaakceptowane, będą sporządzane w języku angielskim zgodnie ze standardową umową wsparcia UE (EC Standard Grant Contract): (patrz: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/practical_guide_2006/annexes_grants_en.htm).

Raporty dla Przedstawicielstwa KE dotyczące części finansowanej w ramach Tacis powinny być opracowywane w języku angielskim zgodnie z Warunkami Specjalnymi i Ogólnymi do Umowy wsparcia (patrz rozdział 9.1.2).

3. Główne cechy programu

Na podstawie badań i analiz obszarów przygranicznych zostały określone dziedziny (priorytety) oraz działania, stanowiące przedmiot działań wspierających, których zadaniem jest osiągnięcie założonych celów programu. Szczegółowe informacje o wspieranych priorytetach oraz działaniach zawiera ją dokumenty: Program Sąsiedztwa oraz Uzupełnienie Programu. Do finansowania w ramach programu wybierane będą jedynie te projekty, które są zgodne z celami programu i pokrywają się z jego priorytetami.

3.1. Typy wspieranych priorytetów oraz działań

Priorytet 1. Rozwój konkurencyjności i produktywności w obszarze współpracy poprzez rozwój infrastruktury transgranicznej, wzmocnienie bezpieczeństwa na granicy, współpracę gospodarczą i naukowo-technologiczną.

Celem priorytetu jest wzmocnienie konkurencyjności oraz produktywności obszaru współpracy transgranicznej poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury transgranicznej, wzmocnienie bezpieczeństwa obszaru transgranicznego oraz rozwój współpracy gospodarczej oraz naukowo-technologicznej.

Działanie 1.1: Stymulowanie współpracy gospodarczej oraz naukowo-technicznej

Cel – pobudzanie wzrostu gospodarczego i zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie oraz niwelowanie różnic regionalnych.

W ramach tego działania mogą być finansowane poniżej wymienione, ale nie ograniczone do tej listy, rodzaje działań:

- inwestycje nowe oraz w ramach rewitalizacji (inwestycje typu brown and green field);
- zakładanie parków przemysłowo-technologicznych / inkubatorów;
- tworzenie sieci tematycznych oraz baz danych;
- współpraca pomiędzy sektorowymi, zrzeszonymi strukturami biznesowymi;
- wdrażanie projektów transgranicznych w dziedzinie innowacji i wdrażania nowych technologii;
- rozwój i szkolenie w zakresie technologii informatycznych i e-biznesu;
- audyty innowacyjne / technologiczne;
- wdrożenie wspólnych projektów i działań naukowych i badawczych;
- współpraca pomiędzy ośrodkami naukowymi, technicznymi, badawczo-rozwojowymi.

Działanie 1.2: Modernizacja infrastruktury fizycznej oraz infrastruktury bezpieczeństwa granicy w celu stymulowania rozwoju obszaru przygranicznego.

Cel – stworzenie warunków dla trwałego rozwoju gospodarki w regionie transgranicznym objętym działaniem Programu.

W ramach tego działania mogą być finansowane poniżej wymienione, ale nie ograniczone do tej listy, rodzaje działań:

- budowa lub modernizacja zintegrowanych publicznych transgranicznych systemów transportu;
- rozwój systemów informatycznych i telekomunikacyjnych (sieci komputerowe i sieci komunikacji) dla służb bezpieczeństwa i ratownictwa;
- modernizacja / budowa turystycznych przejść granicznych;
- rozwój wspólnych sieci energetycznych (elektryczność, gaz);
- tworzenie GIS;
- opracowanie dokumentacji projektowej do inwestycji infrastrukturalnych kwalifikowalnych w tym działaniu (to znaczy studia wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko, projekty, dokumentacja techniczna i projektowa, itp.);
- rozwój i poprawa bezpieczeństwa transgranicznego, infrastruktury na małą skalę w zakresie dróg, kolei i wód;
- rozwój systemów ratownictwa i obrony cywilnej oraz powiązanej z tym infrastruktury, np. centra działań kryzysowych, które koordynują wspólne działania w sytuacjach kryzysowych;
- opracowanie i wdrożenie procedur współpracy pomiędzy Strażą Graniczną, Służbą Celną, policją i strażą pożarną;
- poprawa wyposażenia służb bezpieczeństwa i ratownictwa;
- infrastruktura portowa na małą skalę;
- opracowanie i wdrożenie wspólnych programów ukierunkowanych na zapobieganie przestępczości w obszarach transgranicznych.

Także istnieje możliwość włączenia podanych poniżej działań, w przypadku, gdy nie mogą one być finansowane ze środków w ramach innych programów (np. Programu Schengen):

- modernizacja przejść granicznych¹;
- poprawa usług na przejściach granicznych lub wokół nich;
- stworzenie sieci transgranicznych w zakresie technologii informatycznych i telekomunikacji.

Działanie 1.3: Ochrona środowiska, wzrost rozwiązań energooszczędnych oraz promowanie odnawialnych źródeł energii.

Cel – zachowanie środowiska naturalnego oraz ustalenie warunków zrównoważonego rozwoju

W ramach tego działania mogą być finansowane poniżej wymienione, ale nie ograniczone do tej listy, rodzaje działań:

Środowisko:

- budowa i modernizacja transgranicznych obiektów sieci wodociągowej oraz oczyszczalni ścieków;
- budowa lub modernizacja wspólnych systemów odbioru odpadów i recyklingu, składowisk itp.;
- ochrona parków narodowych, parków krajobrazowych, linii wybrzeża, pojezierzy itp.;
- budowa transgranicznych systemów monitorowania i zarządzania oraz baz danych;
- rekultywacja byłych terenów wojskowych i innych zniszczonych obszarów;
- ochrona istniejących lub zakładanie nowych korytarzy ekologicznych.

Analizy lub badania w zakresie wód, gruntów i powietrza:

- wspólne zarządzanie zasobami wodnymi lub ziemnymi oraz obszarami chronionymi, zintegrowane zarządzanie strefą przybrzeżną;
- wdrożenie wspólnych programów ochrony i zarządzania środowiskiem;
- wdrożenie programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska;
- opracowanie planów i studiów rozwoju przestrzennego;
- planowanie i zarządzanie wspólnymi zadaniami i działaniami w odniesieniu do sytuacji kryzysowych (katastrofy naturalne i technologiczne, wypadki, zanieczyszczenia itp.).

„Zielona energia“:

- wspólne projekty w zakresie promowania i wykorzystania energii z biomasy;
- wspólne projekty w zakresie promowania i wykorzystania energii geotermalnej i wodnej;
- wspólne projekty w zakresie promowania i wykorzystania energii wiatrowej i słonecznej;
- prace badawczo-rozwojowe oraz wymiana technologii.

¹ Nie uwzględnione w innych projektach dotyczących przejść granicznych

Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

Działanie 1.4: Rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej w celu rozwoju turystyki i rekreacji transgranicznej oraz modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu transgranicznym.

Cel – promowanie turystyki jako jednej z mocnych stron gospodarki regionu transgranicznego.

W ramach tego działania mogą być finansowane poniżej wymienione, ale nie ograniczone do tej listy, rodzaje działań:

Rozwój transgranicznej infrastruktury turystycznej:

- budowa ścieżek rowerowych i obiektów towarzyszących;
- rozwój turystycznych tras wodnych i obiektów usługowych;
- rozwój obszarów rekreacyjnych (plaże, kąpieliska, miejsca odpoczynku w lasach, uzdrowiska wód mineralnych, infrastruktura uzdrowisk itp.) oraz obozowiska;
- rozwój tras turystyki tematycznej oraz szlaków wędrownych, ścieżek, szlaków multikulturowych lub kulturowych i edukacyjnych;
- budowa ośrodków informacji turystycznej i terminali turystycznych oraz rozwój istniejących;
- oznakowanie obiektów turystycznych.

Rozwój sieci turystyki transgranicznej:

- organizacja targów turystyki, konferencji i seminariów;
- organizacja tras pilotażowych, zjazdów turystycznych, obozów młodzieżowych;
- rozwój partnerstwa w zakresie marketingu;
- tworzenie wspólnych stron internetowych, przewodników i map.

Promocja i dywersyfikacja produktów turystycznych:

- szkolenie i edukacja w zakresie turystyki;
- kampanie informacji turystycznych;
- organizowanie imprez pozasezonowych (aktywny wypoczynek, np. wędrówki piesze, spływy, wędkarstwo, zbieranie grzybów, jazda konna, narty, imprezy turystyczne, poznawcze, kulturowe i biznesowe);
- działania turystyczne o specyficznym charakterze, odnoszące się do dziedzictwa naturalnego i kulturowego regionu przygranicznego.

Rozwój infrastruktury kultury:

- ochrona, odnowa i rekonstrukcja obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz pomników i ich otoczenia;
- ochrona i renowacja obiektów kultury;
- budowa obiektów kultury o znaczeniu transgranicznym;
- tworzenie systemów informacji o kulturze.

Priorytet 2. Wkład we współpracę pomiędzy mieszkańcami, integrację społeczno-kulturalną oraz rynek pracy

Celem tego priorytetu jest zachęcanie do ścisłej współpracy pomiędzy lokalnymi społecznościami z obszarów przygranicznych, wzmocnienie lokalnego rynku pracy i zachęcanie do inicjatyw rozwoju na poziomie lokalnym i regionalnym jako środka rozszerzającego możliwości obszarów peryferyjnych i zmniejszającego zacofanie gospodarcze regionu przygranicznego.

Działanie 2.1: Wsparcie inicjatyw społeczności lokalnych

Cel – wzmocnienie struktury społeczności lokalnej jako jednego z czynników warunkujących trwały rozwój endogeniczny.

W ramach tego działania mogą być finansowane poniżej wymienione, ale nie ograniczone do tej listy, rodzaje działań:

- powołanie struktur współpracy transgranicznej, takich jak ośrodki edukacyjne i bazy danych;
- powstanie sieci obejmujących instytucje oświatowe różnego szczebla oraz firmy w celu tworzenia wspólnych programów szkolenia zawodowego oraz nauczania ogólnokształcącego;
- szkolenia transgraniczne, podnoszenie kwalifikacji (zwłaszcza w zakresie informatyki), reorientacja zawodowa, praktyczna nauka zawodu oraz programy nauczania ogólnego (łącznie z nauką na odległość);
- organizacja wymiany naukowców lub młodzieży oraz obozów letnich;
- opracowanie wspólnych strategii rozwoju w zakresie zarządzania obszarami transgranicznymi, łącznie z planowaniem przestrzennym, zarządzaniem kryzysowym oraz ochroną cywilną;
- wizyty i wymiana doświadczeń organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych;
- rozwój współpracy transgranicznej pomiędzy różnymi władzami lokalnymi, służbami i organizacjami, łącznie z organizacjami pozarządowymi (warsztaty, seminaria, wspólne szkolenia, wymiana wiedzy i doświadczeń);
- działania w kierunku rozwoju partnerstwa pomiędzy miastami lub regionami;
- promowanie wizerunku regionu oraz transgranicznego przepływu informacji (transgraniczne TV, radio, gazety i czasopisma dwujęzyczne itp.);
- rozwój transgranicznych usług zdrowotnych i opieki społecznej;
- zapewnienie transgranicznych usług medycznych i społecznych oraz powołanie wspólnych rejestrów służb medycznych i społecznych, wspólne strategie i wymiany doświadczeń;
- imprezy sportowe;
- wspólne kampanie profilaktyczne ukierunkowane na HIV, gruźlicę, zapalenie wątroby, kampanie informacyjne na temat zapobiegania zagrożeniom i bezpiecznych społeczności, itp.;
- działania ukierunkowane na wzrost zatrudnienia „wrażliwych” grup społeczeństwa (osoby upośledzone, uchodźcy, ludzie starsi, bezdomni, maltretowane dzieci, rodzice samotnie wychowujący dzieci, długotrwale bezrobotni);
- wdrożenie analiz transgranicznego rynku pracy;
- rozwój inicjaty w zakresie zatrudnienia transgranicznego;
- zbudowanie wspólnych baz danych rynku pracy;
- wymiana doświadczeń i wspólne szkolenia dla służb bezpieczeństwa i ratownictwa.

Działanie 2.2: Regionalna tożsamość kulturowa oraz dziedzictwo kulturowe

Cel – wzmocnienie długofalowej współpracy pomiędzy państwami i społecznościami poprzez uznanie różnorodności.

W ramach tego działania mogą być finansowane poniżej wymienione, ale nie ograniczone do tej listy, rodzaje działań:

- tworzenie wspólnych baz danych obiektów kultury i historii;
- transgraniczne imprezy ludowe, festiwale, wystawy, spotkania, wymiana artystów – jeżeli ich efektem będzie długotrwała współpraca i sprzyjanie tworzeniu nowych miejsc pracy. (W związku z tym obowiązuje zasada, że jednorazowe wydarzenia nie będą finansowane. Regularne imprezy mogą otrzymać wsparcie tylko w fazie ich tworzenia. Wsparcie może dotyczyć zagadnień organizacyjnych a nie artystycznych, tzn. wyroby artystyczne, prace artystyczne, honoraria artystów nie mogą być finansowane z Programu);
- spotkania i wymiana młodzieży oraz wymiana artystów;
- wymiana doświadczeń z zakresu odnowy zabytków lub obiektów historii architektury;
- badania z zakresu kultury i historii, badania naukowe, ekspedycje etnograficzne;
- kursy języka ojczystego i kursy związane z kulturą mniejszości narodowych, organizowane po drugiej stronie granicy;
- współpraca pomiędzy instytucjami edukacyjnymi, naukowymi i kultury oraz stowarzyszeniami (np. w formie warsztatów, publikacji, katalogów, promocji, konferencji, seminariów naukowych i sztuki);
- wdrożenie i wykorzystanie nowych technologii informatycznych, technologii audiowizualnych i komunikacyjnych w zakresie ochrony i rozwoju regionalnej tożsamości kulturowej i dziedzictwa kulturowego.

Priorytet 3. Pomoc techniczna

Pomoc techniczna przewidziana w programie Interreg IIIA pozwala na zapewnienie właściwej realizacji przyjętych priorytetów oraz na zapewnienie odpowiedniej administracji technicznej programu.

Działanie 3.1: Zarządzanie Programem, wdrożenie, monitoring i kontrola Funduszy Strukturalnych

Cel – zapewnienie efektywnego i skutecznego zarządzania Programem.

Działanie 3.2: Inne działania realizowane z Pomocy Technicznej

Cel – zapewnienie skutecznego i stałego przepływu informacji dotyczącej istniejących możliwości oraz zdobytych doświadczeniach.

Wnioski można składać jedynie dla finansowania działań z zakresu priorytetu 1 lub priorytetu 2, a Zaprośzenie do składania wniosków nie dotyczy priorytetu 3, bowiem te środki są przeznaczone dla specjalnych celów zarządzania programem, łącznie z działaniami z zakresu informacji i jawności, przeznaczonymi dla wszystkich grup celowych.

Poniższa tabela zawiera podział środków EFRR oraz Tacis na priorytety oraz działania w okresie 2004-2006:

	Całkowite koszty kwalifikowalne	EFRR	Finansowanie krajowe publiczne	Tacis CBC (alokacja)
Priorytet 1	33.791.307	25.343.480	8.447.827	7.125.000
Działanie 1.1	8.335.189	6.251.392	2.083.797	1.900.000
Działanie 1.2	9.686.841	7.265.131	2.421.710	1.900.000
Działanie 1.3	6.082.436	4.561.826	1.520.610	1.900.000
Działanie 1.4	9.686.841	7.265.131	2.421.710	1.425.000
Priorytet 2	11.263.771	8.447.827	2.815.944	1.900.000
Działanie 2.1	6.758.263	5.068.696	1.689.567	1.235.000
Działanie 2.2	4.505.508	3.379.131	1.126.377	665.000
Priorytet 3	3.653.115	2.739.836	913.279	475.000
Działanie 3.1	2.532.826	1.899.619	633.207	237.500
Działanie 3.2	1.120.289	840.217	280.072	237.500
Razem	48.708.193	36.531.143	12.177.050	9.500.000

3.2. Typy projektów

Kwalifikują się następujące typy projektów:

- a) **projekty wspólne Interreg** – są to projekty, w których uczestniczy co najmniej dwóch partnerów z dwóch krajów członkowskich UE uczestniczących w Programie, tj. co najmniej jeden partner z Polski i co najmniej jeden partner z Litwy. Zgodnie z punktem 31 Wytocznych Interreg, w każdym z projektów, w którym uczestniczą partnerzy z różnych krajów, wyznaczony jest Partnera Wiodący. Rolą Partnera Wiodącego jest zarządzanie finansowe oraz koordynacja działań poszczególnych partnerów. Partner Wiodący zawiera umowę z Instytucją Zarządzającą i bierze na siebie pełną odpowiedzialność prawną i finansową za wdrożenie projektu. Jeśli w projekcie uczestniczą partnerzy z Polski, zawiera się dodatkową umowę pomiędzy polskim Partnerem Wiodącym / Finansowym a Instytucją Pośredniczącą. Partner Wiodący jest obowiązany w formie porozumienia uzgodnić z pozostałymi partnerami podział wzajemnych obowiązków. **Jeśli Partner Wiodący jest wyznaczony po stronie polskiej, wtedy Partner Finansowany jest na Litwie. i odwrotnie, jeśli Partner Wiodący jest wyznaczony po stronie litewskiej, Partner Finansowany jest po stronie polskiej..**

- b) **projekty krajowe Interreg** – są to projekty, w których uczestniczy jeden lub więcej partnerów z jednego uczestniczącego kraju członkowskiego uczestniczącego w Programie, tj. z Litwy lub Polski, które wykazują wyraźne pozytywne oddziaływanie transgraniczne. W przypadku jednego wnioskodawcy jest traktowany jako Partner Wiodący. Istnieje możliwość opracowania dwóch projektów, tzw. lustrzanych, tj.: składanych w trakcie tej samej „rundy”; przewidujących realizację po obu stronach granicy działań tego samego rodzaju; z których każdy posiada Partnera Wiodącego z dwóch różnych krajów członkowskich uczestniczących w Programie.. Umowę zawierana jest między Instytucją Zarządzającą oraz Partnerem Wiodącym projektu. Jeśli w projekcie uczestniczą partnerzy z Polski, zawiera się dodatkową umowę pomiędzy polskim Partnerem Wiodącym / Finansowym a Instytucją Pośredniczącą.

Projekty, w których uczestniczą partnerzy bez wkładu finansowego, są uważane za projekty krajowe.

- c) **projekty wspólne w ramach Interreg/Tacis** – są to projekty dotyczące działań przewidywanych do realizacji na obszarze kwalifikowalnym terytorium Litwy, Polski i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, w których uczestniczą partnerzy z jednego lub dwóch krajów członkowskich UE partycypujących w Programie (tj. z Litwy i/lub z Polski) oraz z Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. W takim przypadku konieczne jest wyznaczenie Partnera Wiodącego części projektu Interreg (oraz Partnera Finansowego, jeśli uczestniczą partnerzy z dwóch krajów członkowskich). Konieczne jest również wyznaczenie Partnera Odpowiedzialnego części projektu w ramach Tacis. Partner Wiodący zawiera umowę z Instytucją Zarządzającą, a Partner Odpowiedzialny w ramach Tacis z Komisją Europejską reprezentowaną przez Przedstawicielstwo KE w Federacji Rosyjskiej. Jeśli w projekcie uczestniczą partnerzy z Polski, zawiera się dodatkową umowę pomiędzy polskim Partnerem Wiodącym/Finansowym a Instytucją Pośredniczącą.
- d) **Tacis** - są to projekty dotyczące przewidywanych działań jedynie na terenie Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, w których uczestniczą partnerzy z obszarów kwalifikowalnych Litwy, Polski i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Jeśli w projekcie uczestniczy więcej niż jeden partner, należy wyznaczyć Partnera Odpowiedzialnego Tacis. Partner Odpowiedzialny Tacis lub Aplikant w przypadku projektu składanego przez jednego wnioskodawcę zawiera umowę z Komisją Europejską reprezentowaną przez Przedstawicielstwo KE w Federacji Rosyjskiej.

3.3. Infrastruktura

W ramach priorytetu 1 mogą być wspierane projekty infrastrukturalne. Projekt jest uważany za infrastrukturalny, jeśli wymaga uzyskania pozwolenia na budowę lub, gdy koszt robót w ramach projektu przekraczają 70% całkowitego kwalifikowalnego budżetu projektu. Projekty, dla których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę i w ramach których koszty inwestycji wynoszą ponad 25% określane są jako projekty inwestycyjne. Zgodnie z powyższym, mianem projektów „miękkich” (nieinwestycyjnych) określa się przedsięwzięcia, w których koszty inwestycji wynoszą mniej lub są równe 25% całkowitego kwalifikowalnego budżetu projektu. Dofinansowanie Tacis, podobnie jak dofinansowanie Interreg, jest w pełni dostępne do finansowania projektów infrastrukturalnych..

Projekty inwestycyjne powinny wykazywać wyraźne oddziaływanie transgraniczne. Funkcję Partnera Wiodącego projektu infrastrukturalnego powinna pełnić instytucja publiczna, bądź jej

odpowiednik (określenie odpowiednika instytucji publicznej - patrz w rozdziale 3.8.5 niniejszego Podręcznika). Wszystkie rezultaty projektów infrastrukturalnych powinny być publicznie dostępne i stanowić własność instytucji publicznej lub w ramach partnerstwa między partnerami projektu.

Wszystkie projekty infrastrukturalne powinny posiadać dokumenty niezbędne do rozpoczęcia ich realizacji (w tym: studium wykonalności, dokumentację techniczną, ocenę oddziaływania na środowisko, pozwolenie na budowę itp.) zgodnie z przepisami krajowymi. Informacje dot. wymogów krajowych odnośnie dokumentacji projektu można uzyskać w WST oraz w instytucjach krajowych odpowiedzialnych za realizację Programu Sąsiedztwa w poszczególnych krajach.

Na Litwie:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej

Šventaragio g. 2,

LT-09310 Vilnius

<http://www.vrm.lt>

W Polsce:

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Rzeczypospolitej Polskiej

Departament Inicjatywy Interreg

ul. Wspólna 4

00-926 Warszawa

<http://www.mrr.gov.pl/>

(“Wytyczne opracowania projektów infrastrukturalnych z FS w ramach Inicjatywy Interreg III A w Polsce” opracowany przez polskie Ministerstwo Gospodarki i Pracy można pobrać ze strony internetowej

http://www.interreg3a.org/interregpl/index.php?option=com_remository&Itemid=8&func=seleccat&cat=2).

Projekty infrastrukturalne nie mające wyżej wymienionej dokumentacji mogą być opracowane jako projekty dwuetapowe. Pierwszy etap projektu stanowi w tym przypadku opracowanie brakującej dokumentacji projektu, zaś drugi - realizacja projektu infrastrukturalnego (roboty). Drugi etap projektu można rozpocząć jedynie po zakończeniu pierwszego, oraz zatwierdzeniu i zaakceptowaniu dokumentów przez WST. W związku z powyższym, w planie działań projektu należy przewidzieć miesiąc na sprawdzenie dokumentów. Dokumentację techniczną projektów infrastrukturalnych można przedstawić jako oddzielne projekty, które będą traktowane jako projekty infrastrukturalne.

W przypadku finansowania Tacis, procedury przetargowe dot. realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych powinny być zgodne z wymogami tegoż programu. Szczegółowe informacje dotyczące procedur przetargowych zawiera Załącznik IV do Umowy o Dofinansowanie

(patrz:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/practical_guide_2006/annexes_grants_en.htm).

3.4. Produkty, Rezultaty i Oddziaływanie

Dla każdego projektu należy wymienić planowane produkty oraz rezultaty, oraz określić ich wartość, wymieniając odpowiednie wskaźniki.

Oczekiwane produkty i ich wartość:

Produkty – bezpośrednie materialne wyniki uzyskiwane w trakcie realizacji działań projektu. Są to dobra materialne oraz usługi uzyskane w trakcie wykonywania działań. Zwykle produkty są wyrażone w jednostkach materialnych lub pieniężnych, np. typ i ilość spotkań / seminariów / sesji szkoleniowych; ilość beneficjentów / szkolonych / uczestników / uczestniczących instytucji; typ i ilość stworzonych organizacji / struktur / sieci usług informatycznych / kontaktów; typ i ilość sprawozdań / narzędzi wdrażania strategii / spisanych koncepcji / strategii / nowych produktów / stron internetowych / baz danych.

W projektach należy opisać i określić wartość rezultatów oraz opisujące je wskaźniki.

Rezultaty – natychmiastowe efekty wynikające z realizacji działań projektu dla jego bezpośrednich beneficjentów. Rezultaty wyrażają osiągnięte (pozytywne) zmiany (np. zwiększenie potencjału lub aktywności partnerów/beneficjentów, zwiększenie lub zmodernizowanie sieci współpracy, usprawnienie ruchu drogowego, zmiany zachowań, stworzenie nowej dobrej praktyki, przekazanie dobrej praktyki z jednego regionu o drugiego, opracowanie przez dwa regiony wspólnego projektu, ulepszona infrastruktura lub usługi turystyczne).

Wskaźniki rezultatu wyrażają i zawierają informacje o zmianach określanych jako rezultaty. Wybrane wskaźniki powinny być wyrażone ilościowo (zalecane), wiarygodne i łatwo mierzalne. Oto przykład kilku wskaźników wyników: liczba osób przeszkolonych, wskaźnik procentowy satysfakcji uczestników (%), zwiększenie międzyregionalnej porównywalności danych (%), liczba partnerów sieci, liczba wspólnych projektów partnerów, zwrot inwestycji (w euro), zmniejszenie kosztów transportu (w euro), zmniejszenie czasu podróży, liczba grup docelowych objętych działaniami. Jeśli opisanych wskaźników nie można wyrazić ilościowo, można je określić za pomocą wskaźników jakościowych (np. opinia uczestników o współpracy, opinia uczestników o postępach, opinia konsumentów o usługach).

Oddziaływanie w długim okresie oznacza następstwa realizacji projektu wykraczające poza czas jego implementacji i natychmiastowe oddziaływanie na beneficjentów. Może być ono szczególne, związane ze zrealizowanym działaniem (np. wzrost obrotu towarów, wzrost dochodów z turystyki na obszarach przygranicznych, wzrost liczby wspólnych przedsięwzięć w obszarze przygranicznym) oraz globalne, mające wpływ w skali większych społeczności (np. zwiększenie spójności regionu, wzrost liczby mieszkańców regionu lub zatrudnionych, zmniejszenie różnic majątkowych).

Przy podawaniu informacji o oddziaływaniu projektu można pozostawić nie wypełnioną kolumnę „wskaźniki oddziaływania“, a jedynie wypełnić kolumnę „opis oddziaływania“. Jeśli projekt nie przekracza wartości 50.000 euro, nie jest wymagane wypełnienie kolumny „opis oddziaływania“.

Oddziaływanie
(efekty w długim okresie)

Rezultaty
(efekty natychmiastowe i
bezpośrednie)

Produkty
(dobra materialne i usługi)

Działania projektu

Przykłady wskaźników:

Projekt	Produkty i wskaźniki	Wyniki i wskaźniki	Oddziaływanie
Współpraca biur zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> • 2 wizyty studyjne • badanie roli biur zatrudnienia w regionach • dwa seminaria mających na celu wyjaśnienia, jakie istnieją możliwości wymiany informacji o wolnych miejscach pracy na obszarach przygranicznych oraz świadczenia w biurach zatrudnienia dodatkowych usług • Lista informacyjna adresów poczty elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie transgranicznej sieci wymiany informacji o wolnych miejscach pracy: obejmującej 5 biur zatrudnienia • dodatkowe usługi świadczone przez biura zatrudnienia • propozycja projektowa dotycząca przyszłych wspólnych działań 	<ul style="list-style-type: none"> • spadek poziomu bezrobocia na obszarach przygranicznych
Budowa stacji uzdatniania wody	<ul style="list-style-type: none"> • budowa stacji uzdatniania wody obsługującej dwa regiony leżące w różnych krajach • utworzenie i wdrożenie system odbioru zanieczyszczonej wody działający w różnych regionach przygranicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost jakości wody w regionach przygranicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • spadek zanieczyszczenia w regionach przygranicznych

Szczegółowe informacje o wskaźnikach zawiera publikacja: The New Programming Period 2000-2006: Methodological Working Papers. Working Paper 3: *Indicators for Monitoring and Evaluation: An Indicative Methodology*, dostępna na stronie internetowej pod adresem:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/working/sf2000c_en.htm

3.5. Źródła finansowania

Program Sąsiedztwa jest finansowany z: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), środków programu Tacis oraz współfinansowany ze środków partnerów krajowych. Środki budżetowe na poszczególne lata podzielone są w następujący sposób:

*Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.
(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)*

Kraj	Całkowite koszty kwalifikowalne	Udział Wspólnoty		Współfinansowanie krajowe	IFIs
		EFRR	TACIS / CBC**		
2004-2006					
Priorytet 1	33.791.307	25.343.480		8.447.827	0
Priorytet 2	11.263.771	8.447.827		2.815.944	0
Priorytet 3	3.653.115	2.739.836		913.279	0
Łącznie 2004-2006	48.708.193	36.531.143		12.177.050	0
Obwód Kaliningradzki (FR)	*		9.500.000	*	
2004					
Priorytet 1	8.937.993	6.703.496		2.234.497	0
Priorytet 2	2.979.331	2.234.498		744.833	0
Priorytet 3	966.270	724.702		241.568	0
Łącznie 2004	12.883.594	9.662.696		3.220.898	0
2005					
Priorytet 1	10.910.486	8.182.864		2.727.622	0
Priorytet 2	3.636.830	2.727.622		909.208	0
Priorytet 3	1.179.512	884.634		294.878	0
Łącznie 2005	15.726.828	11.795.120		3.931.708	0
2006					
Priorytet 1	13.942.828	10.457.120		3.485.708	0
Priorytet 2	4.647.610	3.485.707		1.161.903	0
Priorytet 3	1.507.333	1.130.500		376.833	0
Łącznie 2006	20.097.771	15.073.327		5.024.444	0

* Kwota współfinansowania krajowego nieznana

** Środki Tacis na lata 2004-2006 nie są ostateczne, w związku z faktem, że Komisja Europejska zatwierdza budżet programu Tacis w trybie rocznym. Program Działań Współpracy Transgranicznej Tacis na rok 2005 oraz Program Działań Tacis dla Rosji na rok 2005 przewidują całkowitą alokację środków na rzecz Programu Sąsiedztwa w wysokości 6.500.000 EUR. Jednocześnie w trakcie zatwierdzania tego Podręcznika Programu, programy działań nie były jeszcze ostatecznie zatwierdzone. Na Pomoc Techniczną dla WST może być przeznaczony maksymalnie 150.000 EUR w ramach wyżej wymienionej kwoty.

Uwaga: Wkład ze środków EFRR jest liczony w odniesieniu do współfinansowania publicznego.

3.6. Wielkość wsparcia UE dla projektów

	<i>Kwota minimalna Interreg (w Euro)</i>	<i>Kwota minimalna Takis (w Euro)</i>	<i>Kwota maksymalna Interreg (w Euro)</i>	<i>Kwota maksymalna Takis (w Euro)</i>
Priorytet 1 Działanie 1.1	50.000	50.000	500.000	500.000
Priorytet 1 Działania 1.2, 1.3, 1.4	50.000	50.000	1.000.000	1.000.000
Priorytet 2 Działania 2.1, 2.2	5.000	50.000	300.000	300.000

Jednocześnie, nie wolno przekraczać zarówno minimalnej, jak i maksymalnej kwoty wsparcia UE dla poszczególnych projektów (dla obu typów finansowania – Interreg oraz Tacis jako **kwoty łącznej**), zgodnie z zapisami Uzupełnienia Programu :

działanie 1.1 – od 50.000 Euro do 500.000 Euro - (**łącznie** dla części Interreg i Tacis);

działania 1.2, 1.3, 1.4 – od 50.000 Euro do 1.000.000 Euro -(**łącznie** dla części Interreg i Tacis);

działanie 2.1 oraz 2.2 – od 5.000 Euro do 300.000 Euro) -(**łącznie** dla części Interreg i Tacis);

Limity wsparcia ze strony UE wskazane dla każdego Działania w Uzupełnieniu Programu muszą być zachowane we wszystkich typach projektów: Narodowych projektach Interreg, Wspólnych projektach Interreg, Wspólnych projektach Interreg/ Tacis oraz w projektach Tacis. **W przypadkach gdy projekty zawierają komponent Tacis preferencje będą miały projekty aplikujące o większą wartość dofinansowania.**

Projekty finansowane w ramach Priorytetu 2, których wartość dofinansowania INTERREG nie przekracza kwoty 50 000 EUR uważane są za mikroprojekty. Mikroprojekty nie mogą uzyskać dofinansowania w ramach Tacis, tzn. minimalna wartość każdego dofinansowania ze środków Tacis wynosi 50.000 EUR.

Informacje dotyczące alokacji środków na przyszłe lata oraz środków przeznaczonych na mikroprojekty zostaną opublikowane oddzielnie na stronach programu www.interreg3a.org.

3.7. Czas trwania projektu

W formularzu wniosku należy dokładnie określić czas trwania projektu. Program przewiduje, że maksymalny czas trwania projektu wynosi 24 miesiące (dla obu części projektu - Interreg i Tacis). Jednakże, mając na uwadze, że Program musi się zakończyć z końcem 2008 roku, wnioskodawcy powinni uwzględnić fakt, że wszystkie działania projektów współfinansowane ze środków INTERREG muszą zostać zrealizowane, jak też wszystkie związane z projektem płatności dokonane, do dnia 31 grudnia 2007 r. Końcowe raporty należy złożyć do końca

marca 2008 r. Projekty, dla których występuje się o finansowanie w ramach TACIS, mogą być realizowane do końca 2009 r.

3.8. Partnerstwo

3.8.1. Wymagania dotyczące partnerstwa

Zgodnie z Uzupełnieniem Programu zarówno projekty wspólne (gdy w projekcie uczestniczą partnerzy z co najmniej dwóch krajów), jak i projekty krajowe (gdy w projekcie uczestniczą partnerzy tylko z jednego kraju), kwalifikują się do uzyskania finansowania w ramach niniejszego Programu Sąsiedztwa (opis różnych typów projektów - patrz rozdział 3.2 „*Typy projektów*” niniejszego „Podręcznika Programu”).

Zachęca się do składania projektów trójstronnych, w których uczestniczą partnerzy ze wszystkich trzech krajów uczestniczących w programie.

Przewidziano, że zarówno partnerzy z UE, jak i z Rosji powinni wnieść wkład finansowy do projektu. Niemniej, możliwe jest uczestnictwo w działaniach projektu partnerów bez wkładu finansowego, i taki udział (jeżeli został opisany we wniosku) jest brany pod uwagę przy ocenie jakości projektu. Warunkiem jest, by: wszyscy partnerzy projektu byli partnerami kwalifikowalnymi, zgodnie z opisem przedstawionym w rozdziałach 3.8.2 i 3.8.3 niniejszego Podręcznika, by wszyscy partnerzy podpisali deklarację partnerstwa, informacja o tych partnerach była zamieszczona w Anksie No 1. Działania wszystkich partnerów muszą być raportowane do Partnera Wiodącego, o ile zostały one opisane we wniosku aplikacyjnym.

Wkład finansowy każdego partnera powinien być potwierdzony przez należycie podpisane, datowane i opatrzone pieczęcią oświadczenie o współfinansowaniu; w przypadku części INTERREG należy wypełnić wzór formularza nr 2 będący załącznikiem do formularza wniosku, zaś w przypadku wniosku o finansowanie ze środków TACIS należy wypełnić wzór formularza nr 9, który należy dołączyć do formularza wniosku.

3.8.2. Partnerzy kwalifikowalni do realizacji projektów/części projektów finansowanych ze środków INTERREG

Kategorie instytucji mogących uczestniczyć w Programie w charakterze partnerów są podane w rozdziale 1.5 PS. Kwalifikują się następujące typy instytucji, jeśli ich siedziby znajdują się na obszarach kwalifikowalnych Programu:

- władze regionalne;
- władze lokalne;
- regionalne i lokalne reprezentacje władz centralnych, odpowiedzialne za realizację zadań publicznych, na poziomie regionalnym i/lub lokalnym;
- regionalne i lokalne instytucje i organizacje równoważne wobec władz publicznych
- organizacje pozarządowe oraz non-profit

Jedynie w wyjątkowych i opowiednio uzasadnionych przypadkach w działaniach w ramach projektu mogą uczestniczyć partnerzy z obszarów nie objętych Programem, jednak działania współfinansowane ze środków Programu powinny być realizowane na obszarze kwalifikowanym.

3.8.3. Partnerzy kwalifikowalni do realizacji projektów/części projektów finansowanych ze środków TACIS

Partnerzy kwalifikowalni do realizacji projektów/części projektów finansowanych ze środków TACIS powinni pochodzić z obszaru kwalifikowanego Programu. Partnerzy z innych regionów UE oraz krajów członkowskich także mogą uczestniczyć w projekcie, ale jedynie jako partnerzy dodatkowi. We wszystkich przypadkach działania finansowane ze środków TACIS powinny być realizowane w Obwodzie Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Partnerem Odpowiedzialny TACIS może być wyznaczony jedynie partner z kwalifikowalnych obszarów Litwy, Polski i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej.

Wszyscy partnerzy uczestniczą w opracowaniu oraz realizacji projektu, a koszty poniesione są kwalifikowalne w takim samym stopniu jak wydatki poniesione przez Partnera odpowiedzialnego TACIS. Tak więc wszyscy partnerzy powinni odpowiadać takim samym kryteriom kwalifikowalności jak i wnioskodawcy.

(1) Pomoc w ramach TACIS mogą uzyskać partnerzy, jeśli są to:

- instytucje władzy krajowej, regionalnej lub lokalnej; regionalne lub lokalne organizacje publiczne; samorządy i wspólnoty na określonym obszarze przygranicznym; zrzeszenia zawodowe; izby handlowe; stowarzyszenia regionalne; organizacje pozarządowe; związki zawodowe;
- podmioty bezpośrednio odpowiedzialne za opracowanie i zarządzanie działaniem, nie działającymi na zasadzie pośrednictwa

(2) Potencjalny partner nie może uczestniczyć w procesie naboru wniosków i nie może uzyskać pomocy, jeśli:

- (a) jest w stanie bankructwa lub likwidacji, jego działalność jest administrowana przez sąd, rozpoczął postępowanie układowe z wierzycielami, zawiesił swoją działalność, z powyższych przyczyn rozpoczęto przeciwko niemu postępowanie sądowe lub znajduje się w równoznacznej sytuacji zgodnie z podobnymi procedurami określonymi w krajowych przepisach lub uregulowaniach;
- (b) został skazany za przestępstwo związane z zachowaniem zawodowym prawomocnym wyrokiem (*res judicata*) (tj. wyrokiem niepodlegającym apelacji);
- (c) został uznany winnym rażącego zaniedbania zawodowego, które zostało udowodnione ze pomocą jakichkolwiek środków,, które instytucja kontraktująca jest w stanie uzasadnić;
- (d) naruszył obowiązek płacenia składek ubezpieczenia społecznego lub podatków, wynikający z przepisów kraju, w którym został założony lub kraju instytucji kontraktującej lub kraju, w którym będzie realizowany projekt;
- (e) przeciwko niemu został wydany prawomocny wyrok sądowy (*res judicata*) za defraudację, korupcję, udział w organizacji przestępczej lub innej działalności niezgodnej z prawem szkodzącej interesom finansowym Wspólnoty;
- (f) zostało ogłoszone, że naruszył on w sposób rażący umowę poprzez niewykonanie zobowiązań dotyczących procedur zamówień publicznych lub innej procedury w zakresie przyznawania pomocy finansowej ze środków Wspólnoty.

Partner nie może także uczestniczyć w procesie składania wniosków lub w procedurze przyznawania pomocy, jeśli w czasie takiego postępowania:

- (g) popadł w konflikt interesów;

- (h) jest winny wprowadzenia w błąd, poprzez przedstawienie nieprawdziwych informacji wymaganych przez Instytucję Kontraktującą, tak by móc uczestniczyć w procedurze składania wniosków, lub też nie przedstawił ich w ogóle;
- (i) próbował uzyskać informacje poufne albo wywrzeć wpływ na oceniających lub Instytucję Kontraktującą w czasie obecnego lub wcześniejszego procesu oceny wniosków.

W przypadkach określonych w punktach (a), (c), (d), (f), (h) oraz (i) zakaz uczestnictwa obowiązuje przez okres dwóch lat od dnia ustalenia naruszenia. W przypadkach określonych w punktach (b) oraz (e) zakaz uczestnictwa obowiązuje przez okres czterech lat od dnia zawiadomienia o wykroku.

Wraz z wnioskiem partner jest obowiązany przedstawić pisemne oświadczenie, że nie dotyczy go żadna z kategorii określonych w punktach a – f.

W każdym przypadku, wsparcie TACIS nie może mieć na celu lub skutkować uzyskaniem przez beneficjenta zysku.

3.8.4 Główny Partner Wiodący

Partnerzy każdego projektu są obowiązani wyznaczyć Głównego Partnera Wiodącego odpowiedzialnego za zarządzanie, realizację i koordynowanie działań pomiędzy partnerami. Główny Partner Wiodący podpisuje i składa wypełniony formularz wniosku i jest odpowiedzialny za realizację całego projektu. Główny Partner Wiodący jest także odpowiedzialny za ustalenie podziału zadań pomiędzy partnerami uczestniczącymi w projekcie w formie Umowy partnerskiej i jest obowiązany zapewnić, aby zadania te zostały następnie wykonane (Wzór załącznika nr 3 do FW stanowi standardowy wzór umowy partnerstwa). Główny Partner Wiodący powinien pochodzić z obszaru kwalifikowalnego Litwy, Polski lub Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej i być bądź Partnerem Wiodącym projektu w części INTERREG, lub też Partnerem Odpowiedzialnym projektu w części TACIS.

3.8.5 Partner Wiodący (część projektu INTERREG)

W przypadku *Wspólnych Projektów Interreg oraz Interreg/Tacis*, gdy w realizacji projektu uczestniczy kilku partnerów z jednego kraju członkowskiego lub partnerzy z obu krajów członkowskich oraz w przypadku *Projektów krajowych INTERREG*, gdy w realizacji projektu uczestniczy kilku partnerów z jednego kraju członkowskiego UE, jeden z partnerów musi pełnić rolę Partnera Wiodącego części projektu w ramach INTERREG, który będzie odpowiedzialny za podpisanie z Instytucją Zarządzającą umowy dofinansowania. Partner Wiodący jest odpowiedzialny za realizację projektu.

W przypadku, gdy istnieje tylko jeden uczestnik projektu (krajowego), instytucja składająca wniosek jest uważana automatycznie za Partnera Wiodącego. Partner Wiodący wnioskuje o wypłaty po swojej stronie granicy. Jedynie Partner Wiodący składa wnioski o płatność dotyczące całej części projektu INTERREG, na podstawie umowy dofinansowania. Jeśli w projekcie uczestniczą partnerzy z Polski, zawierana jest dodatkowa umowa między polskim Partnerem Wiodącym / Finansowym, a Instytucją Pośredniczącą.

Funkcje Partnera Wiodącego części projektu w ramach INTERREG może pełnić którykolwiek kwalifikujący się w ramach danego działania partner, pochodzący z obszaru kwalifikowalnego

programu na Litwie lub w Polsce, oraz wnoszący do projektu swój wkład finansowy; jednakże, w przypadku projektów infrastrukturalnych lub inwestycyjnych Partnerem Wiodącym z zasady może być jedynie instytucja publiczna (odpowiednik instytucji publicznej). Odpowiednik instytucji publicznej to dowolny organ prawny podlegający prawu publicznemu lub prywatnemu który:

- (1) jest powołany do realizacji konkretnego celu , jakim jest spełnianie potrzeb w interesie ogólnym, który nie posiada charakteru przemysłowego bądź komercyjnego², oraz
- (2) posiada osobowość prawną (w przypadku Polski także oficjalnie zarejestrowane organizacje państwowe nie mające osobowości prawnej), oraz
- (3) * albo jest finansowany w przeważającej części przez państwo lub władze regionalne lub lokalne, lub też inne jednostki podlegające prawu publicznemu ,
 - * albo podlega nadzorowi zarządcemu tych jednostek,
 - * lub posiada administracyjny, zarządczy lub nadzorczy zarząd, w którym ponad połowa zasiadających członków została mianowana przez państwo, władze regionalne lub lokalne albo przez inne jednostki podlegające prawu publicznemu.

Wszystkie rezultaty końcowe projektów infrastrukturalnych powinny być publicznie dostępne i stanowić własność instytucji publicznej, lub w ramach partnerstwa między partnerami projektu.

3.8.6. Partner Finansowy (część projektu INTERREG)

Jeśli w projekcie uczestniczy dwóch lub więcej partnerów z różnych krajów członkowskich UE, dla celów transferu środków finansowych należy wyznaczyć Partnera Finansowego z kraju członkowskiego UE innego niż kraj Partnera Wiodącego. Partner Finansowy powinien pochodzić z obszarów kwalifikowalnych programu Polski lub Litwy i spełniać kryteria dotyczące uzyskania pomocy. Partner Finansowy jest odpowiedzialny za uzyskanie środków EFRR z Instytucji Płatniczej / Pośredniczącej po swojej stronie granicy i ich podział pomiędzy partnerów pochodzących ze swojego kraju. W tym celu PF zbiera raporty z realizacji projektu opracowane przez wszystkich partnerów ze swego kraju (które składają się z raportu z działań oraz raportu finansowego), następnie przedstawia wspólny raport oraz wniosek o płatność, wraz z całą wymaganą dokumentacją, instytucji wykonującej kontrolę pierwszego stopnia, następnie zaś - Partnerowi Wiodącemu.

3.8.7. Partner Odpowiedzialny TACIS (część projektu TACIS)

Partner Odpowiedzialny części projektu finansowanego ze środków TACIS może pochodzić tylko z terenu Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej lub z obszaru kwalifikowalnego programu na Litwie lub w Polsce.

Partner Odpowiedzialny Tacis zawiera umowę z Komisją Europejską reprezentowaną przez Przedstawicielstwo KE w Federacji Rosyjskiej. Partnerzy projektu wnioskujący o finansowanie w ramach Tacis zawierają umowę partnerską (wzór załącznika nr 8 do FW stanowi wzór umowy partnerskiej). W przypadku, gdy istnieje tylko jeden wnioskodawca projektu, instytucja wnioskująca także zawiera umowę z Przedstawicielstwem KE w Federacji Rosyjskiej.

² Definicja ta nie wyklucza jednostek posiadających częściowo charakter przemysłowy lub komercyjny
*Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.
(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)*

4. Struktura Finansowa

4.1. Finansowanie projektów

4.1.1. Finansowanie partnerów części Interreg

Wartość dofinansowania dla części projektu Interreg może wynosić maksymalnie 75% całkowitych publicznych kosztów kwalifikowalnych części projektu Interreg.

Maksymalna kwota dofinansowania ze środków EFRR przyznana projektowi będzie uwzględniona w Umowie Dofinansowania. Nawet w przypadku, gdy raportowane wydatki projektu będą wyższe, w/w kwota dofinansowania EFRR nie zostanie zwiększona.

Współfinansowanie projektu przez uczestniczących partnerów jest niezbędne do otrzymania finansowania ze strony UE. Krajowe współfinansowanie publiczne pochodzi z funduszy publicznych na poziomie centralnym, regionalnym lub lokalnym. Współfinansowanie ze strony innych kwalifikowalnych partnerów również traktuje się jako współfinansowanie publiczne. Definicję partnera kwalifikowalnego można znaleźć w *Rozdziale 3.8.1 “Wymagania dot. Partnerstwa”*.

4.1.2. Finansowanie partnerów części Tacis

Projekty finansowane ze środków Tacis wymagają oddzielnego systemu administrowania i monitoringu, nawet jeżeli projekt został przygotowany jako wspólny. Procedury administracyjne Programu Tacis mają odmienny charakter, co powinno być wzięte przez partnerów wzięte mocno pod uwagę podczas planowania działań, kosztów w ramach budżetu, jak też podczas ustalania procedur administracyjnych i dot. raportowania. Projekty mogą wymagać zastosowania dwóch różnych systemów administrowania, niezależnie od faktu, że mogą one dotyczyć działań tego samego typu.

Oznacza to, że różne części projektu finansowane z różnych źródeł powinny być administrowane i monitorowane oddzielnie – to jest z jednej strony, działalność dofinansowana przez EFRR jest nadzorowana przez WST Programu Sąsiedztwa, a z drugiej strony, część projektu finansowana przez Tacis jest zarządzana i nadzorowana przez Przedstawicielstwo KE w Federacji Rosyjskiej.

Komponenty projektu Tacis muszą być współfinansowane zgodnie z przedstawionym poniżej schematem, przez wnioskodawcę lub innych partnerów z ich środków własnych, lub też z innych źródeł, z wyłączeniem budżetu Wspólnoty Europejskiej.

Projekty z budżetem ³ Tacis do 300.000 EUR	min. 10%
współfinansowania całkowitych kosztów kwalifikowalnych;	

Projekty z budżetem Tacis powyżej 300.000 EUR	min. 25%
współfinansowania całkowitych kosztów kwalifikowalnych;	

³ Tzn, całkowite koszty kwalifikowane

*Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.
(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)*

Proszę zauważyć, że z punktu księgowania wydatków, każda z pozycji może być przyporządkowany tylko do jednego Programu.

4.2. Kwalifikowalność Wydatków

4.2.1. Wydatki w ramach projektów / części projektów finansowanych w ramach Interreg

4.2.1.1. Kwalifikowalne wydatki

Nadrzędnym Rozporządzeniem Komisji Europejskiej ustanawiającym zasady *zarządzania finansowego i kontroli* projektów finansowanych ze środków Funduszy Strukturalnych UE jest *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 438/2001 z dnia 02.03.2001* ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 i dotyczące zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielonej w ramach Funduszy Strukturalnych, w zakresie zarządzania i kontroli pomocy finansowej w ramach Funduszy Strukturalnych UE. Oba wymienione dokumenty można uzyskać korzystając ze strony internetowej Programu.

Tylko koszty związane z działaniami kwalifikowalnym w ramach programu są *kosztami kwalifikowalnymi*. Mogą one nastąpić wyłącznie po dacie zatwierdzenia projektu przez Wspólny Komitet Monitorujący i Sterujący (patrz – Rozdział 5.9 „Data rozpoczęcia i zakończenia projektu”), oraz być zakończone (wydatkowane) przed datą końcową projektu, zamieszczoną w Formularzu Wniosku, który będzie stanowił załącznik do Umowy Dofinansowania (jedynym wyjątkiem są koszty przygotowawcze, patrz rozdział 4.2.2 „Kategorie wydatków dla części projektu Interreg”). Szczegółowe informacje dot. kwalifikowalności kosztów są zamieszczone w Rozporządzeniu Komisji Nr. 448/2004. Kwalifikowalność wydatków jest także geograficznie ograniczona do obszaru kwalifikowalnego Programu Sąsiedztwa.

Wydatki nie mogą zostać zwrócone jeśli nie:

- zostały faktycznie poniesione przez partnerów kwalifikowalnych w okresie realizacji projektu;
- były powiązane z produktami czy usługami, które zostały faktycznie zapewnione/dostarczone;
- zostały uwzględnione w ramach kategorii wydatków wymienionych w budżecie projektu;
- są bezpośrednio związane z zapisami zatwierdzonego budżetu projektu (nie przewyższają budżetu konkretnego partnera, właściwej kategorii wydatków czy też budżetu etapu projektu);
- Są ściśle powiązane z realizacją projektu – uzasadnione przez działania opisane w zatwierdzonym wniosku;
- Są związane z działaniami będącymi przedmiotem obowiązywania reguł Wspólnoty Europejskiej w okresie w którym dane koszty zostały poniesione;
- Nie zostały przedstawione do uzyskania dofinansowania w ramach żadnych innych programów finansowanych przez UE;
- Są potwierdzone przez faktury bądź dokumenty księgowe o równorzędnej wartości,;
- Są prawidłowo rozliczone, skontrolowane, potwierdzone i przedstawione w określonym czasie przez właściwe instytucje Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu.

Ponadto, do wszystkich wydatków powinny mieć zastosowanie nadrzędne reguły: ekonomiczności, racjonalności, korzystności i legalności.

4.2.1.2. Wydatki niekwalifikowalne

Na podstawie Rozporządzeń KE oraz postanowień Programu, następujące wydatki są zaliczane do wydatków niekwalifikowanych do sfinansowania z funduszy Programu:

- VAT oraz inne podatki i opłaty, jeśli zgodnie z prawem podlegają zwrotowi,

Podatek od Wartości Dodanej (VAT) nie należy do możliwych wydatków, chyba, gdy jest on prawdziwie i definitywnie poniesiony przez podmiot realizujący projekt. Podatek VAT, który może być odliczony, z jakiegokolwiek tytułu, nie może zostać uznany za kwalifikowalny, nawet jeżeli nie został aktualnie odzyskany przez partnera projektu, beneficjenta końcowego (tzn. np. gdy beneficjent końcowy który miał możliwość wystąpić o zwrot VAT nie zrobił tego). Koszty umieszczone w budżecie projektu nie powinny uwzględniać VAT, chyba że partner nie jest w stanie odzyskać VAT. W tym wypadku, koszty powinny uwzględniać VAT.. Partnerzy projektu muszą stosować się do Reguły 7 Aneksu do Rozporządzenia Komisji (KE) No. 448/2004 i upewnić się, że stosują się do rozporządzeń dotyczących VAT.

- Każde koszty wydatkowane poza zatwierdzonym terminem realizacji projektu, koszty wydatkowane przed dniem oficjalnego rozpoczęcia projektu (z wyłączeniem kosztów przygotowawczych, dla których właściwa procedura jest opisana w *rozdziale 4.2.2. "Kategorie wydatków dla części projektu Interreg"*);
- Wydatki, które już są dofinansowywane ze środków funduszy europejskich, międzynarodowych lub państwowych
- Koszty usług związanych z umowami dzierżawy i, wynajmu, deprecjacją, amortyzacją i osłabieniem (uszkodzeniem) majątku nabytego przy pomocy funduszy Państwowych bądź Wspólnoty Europejskiej, regularnej obsługi instrumentów finansowych
- Koszty personelu wynikające z statutowych obowiązków władz publicznych, lub wchodzące w standardowy zakres obowiązków związanych z zarządzaniem, monitoringiem i kontrolą,
- Płace za działalność polityczną,
- Wydatki związane z pożyczkami, wydatki na transakcje finansowe, straty i opłaty związane z wymianą waluty, oraz inne wydatki o charakterze czysto finansowym,
- Koszty związane z zamknięciem przedsiębiorstwa/instytucji,
- Kompensacja za utratę siedziby,
- Mandaty, kary pieniężne oraz wydatki sądowe,
- Wypadki nieprzewidziane oraz odpowiedzialność warunkowa,
- Długi.

Poza tym, w oparciu o Wytyczne do Programu Interreg, produkcja prac artystycznych, zakup prac artystycznych, honoraria artystów stanowią wydatki nie kwalifikowalne w programie Interreg.

Więcej informacji o zwrocie VAT można znaleźć na stronach internetowych:

Litwa: <http://www.vmi.lt>

Polska: <http://www.kwalifikowalnosc.gov.pl>

4.2.1.3. Dochody projektu

Przychody finansowe, to znaczy wpływy otrzymane przez projekt ze sprzedaży, wynajmu, usług, rejestracji/opłat czy innych odpowiednich dochodów z wyjątkiem tych ogłoszonych w Aneksie do Rozporządzenia Komisji (EC) No. 448/2004, Zasada 2(1) a) – c), stanowią dochód, który redukuje kwotę dofinansowania ze środków Funduszy Strukturalnych, wnioskowaną w danym projekcie.. Przed rozliczeniem Funduszy Strukturalnych, a przed zamknięcia pomocy finansowej, wpływy muszą być odliczone od kwoty wydatków kwalifikowanych projektu w całości lub proporcjonalnie, zależnie od tego, czy powstały wyłącznie, czy też tylko częściowo dzięki działaniom w ramach dofinansowywanego projektu.

Przykładem takich dochodów mogą być dodatkowe opłaty za udział w seminariach oraz sprzedaży materiałów promocyjnych/broszur. Każdy projekt powinien rozliczać takie dochody oraz potwierdzać je przedstawiając odpowiednie dokumenty księgowe.

4.2.1.4. Wkład rzeczowy partnerów części projektu Interreg

Tylko nieodpłatna praca wolontariuszy (za którą nie jest pobierana opłata) może być uznana za wkład rzeczowy oraz być wliczona do wkładu własnego w ramach projektu.

Wartość wkładu rzeczowego powinna być poświadczona przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważnioną do tego instytucję.

Płace, jeśli wydatek wynika z rzeczywiście wypłaconych wynagrodzeń, nie są uznawany za wkład rzeczowy, lecz za wkład gotówkowy.

Wkład rzeczowy jest kwalifikowalnym współfinansowaniem w projektach w ramach Programu Sąsiedztwa, jednak kwota wkładu rzeczowego nie może przekraczać wymaganego minimalnego współfinansowania krajowego, tj. 25% całkowitych kosztów kwalifikowalnych, jednak nie więcej niż 5000 EUR (kwota wkładu rzeczowego nie może przekraczać mniejszej z ww. wielkości). Rozbicie wkładu rzeczowego należy umieścić w kategorii budżetowej „Inne koszty kwalifikowalne” oraz szczegółowo wyjaśnić we wniosku. Kwotę wkładu rzeczowego należy wpisać osobno w Oświadczeniu o współfinansowaniu każdego partnera (Załączniki 4 i 5).

Dalszych informacji o wkładzie rzeczowym proszę szukać w Aneksie do Rozporządzenia Komisji (EC) Nr. 448/2004.

Zasada Partnera Głównego zakłada przygotowanie wspólnego budżetu, w którym koszty są opisane dla całości projektu, a nie zaś dla każdego z partnerów. Zarazem, by rola każdego partnera była jasna i zrozumiała, partnerzy są proszeni o rozdzielenie swoich części wspólnego budżetu zgodnie z kategoriami kosztów opisanymi w rozdziale 4.2.2 niniejszego Podręcznika.

4.2.2. Kategorie wydatków części projektu Interreg

Tabele budżetu we wniosku aplikacyjnym przewidują następujące następujących kategorii wydatków:

Płace - obejmują koszty personelu (wliczając wynagrodzenia, podatek, obciążenia pracodawcy z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych itd. skalkulowane zgodnie

z prawodawstwem krajowym) wynikające z umów zatrudnienia funkcjonujących w instytucji danego partnera. Koszty te powinny być potwierdzone w oparciu o dokumenty przedstawiające wydatki rzeczywiście poniesione przez danego partnera: odcinki płac, dokumenty kierujące do pracy nad projektem, karty czasu pracy, dokumentację zadań wykonywanych w ramach projektu, dokumenty przedstawiające obliczenia wartości czasu pracy poświęconego na realizację projektu przez poszczególnych pracowników.

Uwaga: jeśli wydatek wynika z rzeczywiście wypłaconych wynagrodzeń, nie jest uznawany za wkład rzeczowy, lecz za wkład gotówkowy, który powinien być poparty określonymi dokumentami.

Koszty administracyjne są to wszystkie koszty ogólne bezpośrednie (koszty najmu, dzierżawy, poczta, faks, telefon, koszty ksero itd.) oraz koszty ogólne pośrednie (koszty stałe związane z działaniami projektu, skalkulowane proporcjonalnie w oparciu o koszty rzeczywiście poniesione, z zastosowaniem należycie uzasadnionej, rzetelnej i bezstronnej metodologii). Koszty ogólne odnoszące się do usług dostarczanych przez zewnętrznych dostawców usług powinny zostać wykazane w kategorii budżetowej „Usługi (w tym ekspertyzy zewnętrzne)”.

Koszt zużycia nieruchomości lub wyposażenia, który jest bezpośrednio powiązany z celami projektu, jest wydatkiem kwalifikowalnym, pod warunkiem, że:

- dotacje krajowe lub wspólnotowe nie służyły nabyciu takiej nieruchomości lub wyposażenia,
- zużycie jest obliczane zgodnie z właściwymi zasadami rachunkowości,
- koszt odnosi się wyłącznie do okresu współfinansowania danego projektu.

Usługi (w tym ekspertyzy zewnętrzne) – koszty poniesione na podstawie umów z i w oparciu o faktury od zewnętrznych dostawców usług, którym zlecono wykonanie określonych zadań w ramach projektu (studia i badania, tłumaczenia, audyt, wykładowcy na warsztatach, trenerzy, zarządzanie projektem, jeśli zostało zlecone podwykonawcy itd.). Opłaty na rzecz wykonawców (np. koncerty i festiwale) lub zakup prac artystów nie mogą być pokryte z budżetu projektu. Przy wyborze firmy lub osoby/firmy dostarczającej usługi, należy stosować prawo zamówień publicznych.

Projekt nie może zlecać podwykonawstwa swoim własnym partnerom.

Podróże i zakwaterowanie – według ogólnej zasady, należy korzystać z najbardziej ekonomicznych środków transportu. Koszty diet i zakwaterowania powinny być zgodne z kryteriami stosowanymi w danych państwach członkowskich w odniesieniu do instytucji publicznych.

Spotkania i wydarzenia – koszty związane z organizacją spotkań (najem pomieszczeń i wyposażenia, tłumaczenie, druk, posiłki, jeśli nie są pokrywane z diet itd.) ponoszone na podstawie umów z i w oparciu o faktury od zewnętrznych dostawców. Przy wyborze firmy lub osoby wykonującej zadanie, należy stosować zasady zamówień publicznych.

Uwaga: koszty podróży na i ze spotkań powinny być umieszczone w kategorii budżetowej „Podróże i zakwaterowanie”. Opłaty dla trenerów, wykładowców, moderatorów powinny być umieszczone w kategorii budżetowej „Usługi (w tym ekspertyzy zewnętrzne)”.

Koszty promocji – artykuły sponsorowane, reklama w czasopiśmie, ulotki, programy telewizyjne, broszury, newslettery i inne publikacje nie związane z konkretnymi wydarzeniami

lub seminariami. Wydatki te powinny być opłacone na podstawie umów zawartych z dostawcami usług lub wystawionych przez nich faktur. Przy wyborze firmy lub indywidualnego dostawcy usług, który będzie realizował zlecenie powinny być przestrzegane wymogi dotyczące procedury zamówień publicznych.

Dobrowolna nieopłacana praca (tzw. wkład w naturze *ang. in-kind*) powinno być umieszczone w tej linii budżetowej ("*Inne koszty*"). Szczegółowy opis tzw. wkładu w naturze powinien być przedstawiony w formularzu wniosku.

Inne koszty – wszystkie pozostałe koszty kwalifikowalne dotyczące działań, które nie mogą zostać włączone do wcześniej wymienionych kategorii i które są bezpośrednio związane z projektem i powinny zostać zaliczone do tej kategorii kosztów. Niemniej jednak, wskazane jest, aby koszty projektu ulokować w jednej z wyżej wymienionych kategorii budżetowych

Inwestycje - zakupy, roboty związane z budową lub naprawą prowadzone w ramach działań, wykonywane na podstawie umów i regulowane na podstawie faktur zakupy, budowa czy remont przeprowadzane w ramach działalności na podstawie kontraktów i opłaconych rachunków. Typ inwestycji musi być zgodny z założeniami programu i prowadzić do osiągnięcia celów programu. Zasady zamówień publicznych powinny być przestrzegane przy wyborze firmy, która będzie realizowała zlecone prace lub dostarczała wyposażenie. UWAGA: dotacje na rozwój infrastruktury są uważane za grant inwestycyjny, co znaczy, że koszty amortyzacji dotowanej inwestycji nie mogą być uwzględnione w księgowości projektu.

Dla projektów w Priorytecie 2 inwestycje generalnie nie są przewidziane, niemniej jednak mogą zostać sfinansowane, jeśli są absolutnie niezbędne do osiągnięcia rezultatów projektu czy gwarantują trwałość projektu i nie powinny wynosić powyżej 25% wszystkich możliwych kosztów.

Jeśli planowany jest zakup używanego sprzętu, należy stosować Regulę No 4 Rozporządzenia Komisji (EC) 448/2004.

Projekt zawierający prace budowlane musi być zgodny z wymogami krajowego prawa budowlanego. Jedna kopia wszystkich niezbędnych dokumentów zgodna z wymaganiami prawa krajowego powinna być złożona do Wspólnego Sekretariatu Technicznego razem z formularzem wniosku.

Koszty przygotowawcze są kwalifikowalne tylko w przypadku projektów zatwierdzonych przez Komitet Monitorująco Sterujący. Koszty te muszą być zgodne z wymogami prawnymi UE. Finansowane działania powinny być bezpośrednio związane z przygotowywanym projektem. Koszty przygotowawcze mogą stanowić koszt kwalifikowalny, jeżeli zostały poniesione od 3 maja 2004 r., do dnia poprzedzającego podjęcie decyzji przez Komitet Sterujący, kiedy projekt może być zatwierdzony. Koszty ekspertyz zewnętrznych (np. tłumaczenia-włącznie z tłumaczeniem formularza wniosku), przygotowanie studium wykonalności, dokumentacji technicznej, innych ekspertyzy etc., koszty podróży i zakwaterowania oraz spotkań (np. wynajem pomieszczenia na spotkanie) mogą być przedstawione jako koszty przygotowawcze.

Działania przygotowawcze powinny być opisane w formularzu wniosku oraz związane z tym koszty powinny być także wyszczególnione. Koszty te muszą być uzasadnione i opłacone przed zatwierdzeniem wniosku przez Komitet Sterujący. Raport dotyczący kosztów przygotowawczych musi być złożony razem z pierwszym Raportem postępu.

Dla projektów o wartości do 50 000 EUR, całkowite kwalifikowalne koszty przygotowawcze nie mogą przekroczyć niższej z dwóch sum: 2 500 EUR lub 10 % wartości projektu. Dla

projektów o wartości powyżej 50 000 EUR, koszty przygotowawcze nie mogą przekroczyć niższej z dwóch sum: 7 500 EUR lub 5 % wartości projektu.

4.2.3 Wydatki związane z projektami/ lub częściami projektów finansowanymi z Tacis

Tylko “ wydatki kwalifikowalne” mogą być uwzględnione przy ubieganiu się o grant. Szczegóły zostały przedstawione poniżej. W związku z tym budżet powinien zawierać zarówno planowane koszty jak i maksymalne kwoty "kwalifikowalnych wydatków. Należy zwrócić uwagę, że koszty kwalifikowalne muszą odnosić się do rzeczywistych kosztów, a nie stanowić sum zaokrąglonych (wyłączając koszty podróży, wyżywienia i pośrednie).

Rekomendacje o przyznaniu dofinansowania zawsze zależą od procesu oceny, który poprzedza podpisanie kontraktu i nie powoduje problemów prowadzących do zmian w budżecie. W procesie oceny mogą wynikać prośby o dodatkowe wyjaśnienia i spowodować zmniejszenie budżetu przez stronę kontraktującą.

Dlatego też, w interesie strony aplikującej leży przedstawienie realnego i uzasadnionego budżetu.

4.2.3.1 Kwalifikowalne koszty bezpośrednie:

Aby koszty mogły być uznane za kwalifikowalne muszą być spełnione następujące warunki:

- muszą być niezbędne dla zrealizowania zadania, być uwzględnione w kontrakcie stanowiącym załącznik do tego Podręcznika Programu i być zgodnymi z zasadami zarządzania finansowego, zwłaszcza w aspekcie wartości otrzymywanej za daną kwotę i efektywności kosztów;
- muszą być faktycznie poniesione przez partnerów w czasie realizacji zadań, zgodnie z warunkami zdefiniowanymi w 2 Artykule Warunków Specjalnych, niezależnie od faktycznego okresu rozliczenia pomiędzy Partnerami; niniejsze nie wpływa na kwalifikowalność kosztów poniesionych na przygotowanie raportu końcowego oraz, co jest dopuszczalne wyjątkowo, kosztów końcowego sprawdzenia wydatków i oceny końcowej,
- muszą być udokumentowane w rozliczeniach czy dokumentach podatkowych partnerów, możliwe do zidentyfikowania i sprawdzenia, mieć załączone oryginały dokumentów źródłowych.

Zgodnie z tymi warunkami i procedurą przyznania kontraktu grantowego, **bezpośrednie koszty kwalifikowalne** włączają:

- koszty zaangażowanego personelu, zgodnie z aktualnymi wynagrodzeniami, włączając składki na ubezpieczenie społeczne oraz powiązane z wynagrodzeniem koszty; pensje i koszty nie powinny przewyższać tych normalnie wypłacanych przez partnerów, odstępstwa są dopuszczalne, o ile zostanie uzasadnione, że takie odstępstwo jest niezbędne dla przeprowadzenia działania;
- koszty podróży i wyżywienia dla pracowników uczestniczących w realizacji projektu, pod warunkiem, że nie będą one przewyższać tych normalnie wypłacanych przez partnerów, okazjonalnie mogą; żadne wydatki na zakwaterowanie nie powinny przewyższać poziomu, co rocznie potwierdzanego przez Komisję Europejską;

- koszty zakupu lub wynajęcia sprzętu i dostaw (nowego i używanego) specyficznych dla celów Działania oraz kosztów usług, pod warunkiem, że odnoszą się do cen rynkowych;
- koszty materiałów eksploatacyjnych i mediów;
- wydatki na zlecenia dla podwykonawców;
- koszty zależne bezpośrednio od wymogów kontraktu (upowszechnienie informacji, ocena działalności, audyt, tłumaczenie, druk, ubezpieczenie, etc.) włączając koszty usług finansowych (w szczególności koszty przelewów i gwarancji finansowych).

W budżecie projektu może być zawarta rezerwa na pokrycie nieprzewidzianych wydatków, w wysokości 5 % kosztów kwalifikowalnych. Rezerwa ta może być wykorzystana jedynie **na pisemnym zezwoleniu** Instytucji Kontraktującej.

4.2.3.2. Koszty niekwalifikowalne

Następujące koszty są niekwalifikowalne:

- długi oraz pokrycie strat i długów;
- procenty z długów;
- działania już finansowane w ramach innych projektów;
- kupno ziemi czy budynków, z wyjątkiem niezbędnych do bezpośredniej realizacji projektu, kiedy to prawo własności ma być przekazane stronie, która otrzymała grant, na zakończenie kontraktu;
- straty wynikające ze zmian kursowych walut;
- podatki, łącznie z VAT-em, chyba, że partnerzy nie mogą odzyskać zwrotu VAT-u i odpowiednie rozporządzenia pozwalają na włączenie VAT-u w koszty;
- pożyczki dla stron trzecich.

4.2.3.3. Koszty kwalifikowalne pośrednie(narzuty)

Jako koszty pośrednie dotyczące pokrycia wydatków administracyjnych poniesionych przez Partnera Odpowiedzialnego projektu, uznana może być kwota nie przewyższająca 7% bezpośrednich kosztów kwalifikowanych.

Koszty pośrednie mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli nie pokrywają się z kosztami przypisanymi do innej kategorii budżetu projektu.

Koszty pośrednie są niekwalifikowalne, jeśli Partner Odpowiedzialny Tacis otrzyma w tym czasie inny grant od Komisji Europejskiej.

4.2.3.4. Wkład rzeczowy

Każdy wkład rzeczowy wnoszony przez Partnerów, który musi być wyszczególniony oddzielnie w Annexe B, stanowi koszt niekwalifikowalny. Nie może być traktowane jako współfinansowanie przez partnera.

Niemniej jednak, partnerzy muszą wywiązać się z przyjętych zobowiązań, które zostały zgłoszone w formularzu wniosku, w przypadku przyznania dofinansowania.

Generalnie, wkład rzeczowy oznacza poniesienie niepieniężnych wydatków na rzecz projektu. Lecz realne koszty personelu ponoszone na rzecz projektu nie stanowią wkładu rzeczowego i mogą być uznane jako współfinansowanie przez partnerów.

4.3. Współfinansowanie przez instytucje krajowe

4.3.1. Litwa

Na Litwie system dofinansowania przez budżet państwowy będzie wypracowany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Planuje się, że budżet państwowy pokryje do 50% wymaganego od partnerów minimalnego dofinansowania, w przypadku projektów związanych z rozwojem infrastruktury, i do 30% wymaganego od partnerów minimalnego dofinansowania, w przypadku innych projektów.

W sprawie szczegółowych informacji należy kontaktować się z Anetą Kacenaite-Buloviene, (aneta.kacenaite-buloviene@vrm.lt, tel. +370 5 271 8579) lub ze Wspólnym Sekretariatem Technicznym.

4.3.2. Polska

Istnieje możliwość dofinansowania mikroprojektów (tylko polska część projektu) do 10% kosztów kwalifikowalnych projektu (Polska część) z rezerwy celowej przewidzianej w rocznym budżecie państwa. Mikroprojekty są to projekty finansowane w Programie z Priorytetu 2 o wartości dofinansowania z EFRR od 5 000 do 50.000 EUR.

Dodatkowej informacji proszę szukać na stronie:

<http://www.interreg.gov.pl/Rezerwa+celowa/>

4.4. Współfinansowanie projektu w części TACIS

Współfinansowaniu partnera w projekcie mogą podlegać:

- **Honoraria:** w przypadku personelu zatrudnionego przez partnera projektu, procent od nominalnego czasu pracownika, który przeznaczył na rzecz realizacji projektu, zalicza się do kosztów projektu. Mianowicie, pensję miesięczną dzieli się przez 22 (liczba dni roboczych/miesiąc) by otrzymać zapłatę dzienną. Potem ją mnoży się na liczbę dni, przepracowanych na rzecz projektu.
- **Koszty podróży:** koszty muszą być odpowiednio odnotowane i kopie dokumentów potwierdzających muszą być dołączone.
- **Sprzęt:** dołączone muszą być kopie faktur.
- **Wynajęcie biura:** jeśli partner projektu wynajmuje pomieszczenie w ramach oddzielnej umowy najmu, koszty najmu są kwalifikowalne. Gdy część budynku już administrowanego przekazuje się na rzecz projektu, nie może to być rozpatrywane jako wkład finansowy.
- **Koszty administracyjne (max. do 7% wszystkich kosztów kwalifikowalnych):** koszty administracyjne zwykle pokrywają drobny sprzęt biurowy, koszty sekretarskie, fotokopie, etc. Dotyczy to wartości całej sumy przeznaczonej na projekt.

4.5. Zgodność z innymi politykami Unii Europejskiej

Zgodnie z Artykułem 12 regulacji Rady Europy (EC) No 1260/1999, projekty finansowane z Funduszy Strukturalnych muszą być zgodne z warunkami zawartymi w Traktacie, dostosowanymi do nich narzędziami oraz z polityką i działalnością Wspólnoty. Obejmuje to zasady konkurencji, przyznawanie kontraktów publicznych, ochronę i poprawę środowiska oraz usunięcie nierówności społecznych oraz promocję równych praw kobiet i mężczyzn. Zgodność ta będzie sprawdzana w czasie oceny projektów, a także w czasie ich realizacji.

4.5.1 Konkurencja oraz zamówienia publiczne

Interreg

Zakup dóbr i usług, a także zamawianie prac publicznych przez organizacje publiczne czy inne organizacje społeczne, powinno opierać się na prawie krajowym, międzynarodowym i Wspólnotowym. Należy zwrócić uwagę, że w szczególnych warunkach (na przykład przy zarządzaniu funduszami publicznymi czy środkami pochodzącymi z UE) reguły te można też zastosować w przypadku firm, stowarzyszeń, fundacji, etc. Zasady Ustawy o zamówieniach publicznych muszą być przestrzegane przez partnerów projektu dla zapewnienia przejrzystych i uczciwych warunków konkurencji na wspólnym rynku przez partnerów projektu, gdy powyższe usługi, prace czy dostawy są realizowane. Reguły różnią się w zależności od rodzaju zakupionych dóbr i/czy usług, z także od wartości zakupu. Informacja o regułach KE dotyczących konkurencji i dostaw społecznych jest dostępna na stronie: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/publproc/ pod tytułem “Guides to the Community rules in the area of public procurement (supply contracts, public works, services)”. Nowe kwoty na okres od 1 stycznia 2004 do 31 grudnia 2005 są zatwierdzone przez Komisję Europejską (OJ C 309, 19/12/2003) i dostępne na:

http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/c_309/c_30920031219en00140015.pdf

Należy zwrócić uwagę, że nawet, gdy suma zakupu nie przewyższa ustalonego progu, kupujący musi się uwzględnić główne zasady Rozporządzenia KE i zapewnić odpowiednią przejrzystość i jednakowe traktowanie wszystkich, oferujących zakup dobra i/czy usługi.

Należy zwrócić uwagę, że na poziomie każdego członka UE, mogą istnieć inne reguły, być może bardziej obowiązujące, dlatego należy uważnie rozpatrzyć wszystkie wymogi kontraktu odnoszące się do wniosku. Powinno się stosować do reguł bardziej wymagających. Dalszych informacji proszę szukać w odpowiednich instytucjach krajowych:

- Urząd Zamówień Publicznych Republiki Litewskiej (<http://www.vpt.lt>)
- Urząd Zamówień Publicznych w Polsce (<http://www.uzp.gov.pl>)

Tacis

Partnerzy realizujący projekt dofinansowany przez Tacis muszą stosować się do Reguł Prawa Zamówień Publicznych tak jak zostało to zdefiniowane w Aneksie IV do standartowego Kontraktu Finansowania przez Komisję Europejską (zobacz:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/practical_guide_2006/annexes_grants_en.htm).

4.5.2 Pomoc publiczna

Reguły pomocy publicznej UE stosuje się we wszystkich przypadkach, kiedy występuje wsparcie finansowe ze środków publicznych. Pomoc publiczna uważana jest za niezgodną ze Wspólnym Rynkiem, jeżeli zakłóca, czy może zaszkodzić konkurencji w Unii Europejskiej. Reguły wspólnotowe, dotyczące pomocy publicznej ograniczają takie wsparcie, która może być przyznane z funduszy publicznych dla wsparcia projektów w sektorze rynkowym. Pomoc państwowa w Programie Sąsiedztwa będzie przyznana tylko wówczas, jeśli będzie to zgodne z zasadami *de minimis* czy *pakiem zwolnień* dla wsparcia.

Więcej informacji o ustawodawstwie UE odnośnie pomocy publicznej można znaleźć w Vademecum Wspólnotowe o pomocy publicznej, które daje pełne pojęcie o podstawowych regułach UE w zakresie pomocy publicznej. Ostatnia wersja Vademecum jest dostępna na stronie Dyrekcji Konkurencji:

http://www.europa.eu.int/comm/competition/state_aid/others/vademecum/vademecumen2003_en.pdf.

Aby otrzymać więcej szczegółowych informacji o zasadach i ograniczeniach dotyczących pomocy publicznej można się skonsultować z następującymi instytucjami:

Litwa:

Służba konkurencji <http://www.konkuren.lt>

Polska:

<http://www.uokik.gov.pl> i http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/others

5. Procedura składania i wyboru wniosków

5.1. Pomysł na projekt i poszukiwanie partnera

Pomysły projektów powinny pochodzić od organizacji pozarządowych lub samorządowych z obszaru Programu, i być zgodne z celami Programu.

Poszukiwanie partnerów powinno rozpocząć się już na samym początku, aby można było ich odpowiednio włączyć w proces rozwoju projektu. W celu wsparcia regionów w przygotowywaniu pomysłów na projekt, na stronie internetowej Programu stworzony został specjalny serwis [Project Idea and Partner Search Database](#). Wszyscy potencjalni wnioskodawcy, którzy chcieliby publicznie zaprezentować swój pomysł i przyciągnąć potencjalnych partnerów, proszeni są o dostarczenie swoich pomysłów.

Poza tym, w okresie wdrażania Programu, organizowane są seminaria Partnera Wiodącego oraz Forum Poszukiwania Partnerów. W czasie tych wydarzeń partnerzy ze wszystkich państw

Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

uczestniczących w Programie mają możliwość przedstawienia swoich pomysłów oraz znalezienia partnera, aby wdrożyć te pomysły.

5.2. Przygotowanie wniosku

W Programie Sąsiedztwa obowiązuje jednolity proces aplikacji oraz jednolity proces selekcji mający zastosowanie na całym obszarze. Dla każdego projektu należy wypełnić jeden wniosek, niezależnie od typu projektu. Jeśli w przypadku wspólnego projektu Interreg/Tacis przewiduje się realizację działań na terytorium UE i poza jej granicami, w formularzu wniosku należy te działania w sposób wyraźny podkreślić.

Przed opracowaniem projektu należy dokładnie zapoznać się z dokumentami programowymi. W szczególności, zasady kwalifikowalności i kryteria wyboru dostarczą ważnej informacji w zakresie wymogów Programu i celów (patrz rozdz. 5.6.1. „*Kryteria kwalifikowalności*” oraz 5.6.2. „*Kryteria selekcji*”). Informacje te należy uwzględnić przy opracowaniu projektów wspólnych oraz krajowych. Poza tym projekty wspólne należy przygotowywać w ścisłej współpracy z partnerami. Wspólny Sekretariat Techniczny, Regionalne Punkty Informacyjne w każdym województwie w Polsce oraz przedstawicielstwo Wspólnego Sekretariatu Technicznego w Kaliningradzie stanowią ważne punkty kontaktowe służące pomocą i doradztwem (patrz 11. „*Kontakty*”). Do tych instytucji można zwracać się telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej. Poza tym dla wnioskodawców są prowadzone indywidualne konsultacje lub organizowane seminaria praktyczne.

Informacje o przyszłych wydarzeniach informacyjnych są dostępne na stronie internetowej Programu pod adresem www.interreg3a.org lub we Wspólnym Sekretariacie Technicznym.

Poza tym w 2004 roku INTERACT Point Tool Box opracował kilka narzędzi pomocniczych, np. „Handbook on financial support to draft Interreg projects applications” (Pomoc finansowa przy opracowaniu wniosków w ramach projektów Interreg), które są dostępne na stronie internetowej <http://www.interact-eu.net/479156/479287/675536/0> i mogą być wykorzystane przy opracowaniu wniosku przez partnerów projektu.

Więcej informacji na temat opracowania i zarządzania projektem można znaleźć pod adresem: <http://europa.eu.int/comm/europeaid/evaluation/methods/pcm.htm>.

5.3. Zaproszenie do składania wniosków

W okresie wdrażania Programu Sąsiedztwa zaproszenie do składania wniosków jest stałe, to znaczy, że wnioski można składać przez cały czas. Ocena projektów będzie odbywać się kilka razy w ciągu roku; jedynie z wyprzedzeniem są ustalane i publicznie ogłaszane daty oceny wniosków złożonych do określonego terminu. Daty posiedzeń Komitetu Sterującego także są publikowane z wyprzedzeniem na stronie internetowej Programu.

Jednak w przypadku wspólnych projektów Interreg/Tacis zostaną ustalone terminy, których daty zatwierdzi delegacja KE w Federacji Rosyjskiej i będą one ogłoszone w prasie Obwodu Kaliningradzkiego oraz na stronie internetowej Programu. Zaproszenie do składania wniosków będzie obowiązywać przez okres co najmniej dwóch miesięcy i następnie zostanie przeprowadzona ocena wniosków.

*Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.
(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)*

5.4. W jaki sposób należy wypełnić Formularz Wniosku

Szczegółowe instrukcje dotyczące wypełniania Formularza Wniosku oraz jakie informacje należy podać w każdej części Formularza Wniosku są zawarte w samym Formularzu Wniosku oraz w „Wytycznych wypełniania Formularza Wniosku”. Należy zwrócić uwagę, iż Wytyczne te mają jedynie charakter zaleceń i zostały opracowane w celu ułatwienia wypełnienia wniosku, z tego też względu należy dokładnie zapoznać się z dokumentacją programową.

Formularz Wniosku należy wypełnić w jednym z czterech języków: angielski, litewski, polski lub rosyjski. Jeśli wniosek został wypełniony w innym języku niż angielski, wraz z Formularzem Wniosku należy przedstawić streszczenie w języku angielskim. Informacje dotyczące danych, które powinno zawierać streszczenie, znajdują się w załączniku do formularza.

Załączniki, łącznie ze studium wykonalności lub dokumentacją budowlaną (jeśli jest wymagana zgodnie z przepisami krajowymi) mogą być składane w języku narodowym. Załączniki do wniosków o finansowanie ze środków Tacis należy złożyć w języku angielskim lub dołączyć tłumaczenie.

Należy zwrócić uwagę, iż konieczne jest przestrzeganie limitu maksymalnej liczby znaków, który jest podany na początku każdej części wniosku. Część wyrażenia lub zdania przekraczająca limit określony w formularzu nie będzie uwzględniana.

Jeśli potrzebna jest dodatkowa pomoc, można zwracać się do Wspólnego Sekretariatu Technicznego, Regionalnych Punktów Informacyjnych w Polsce lub przedstawicielstwa Wspólnego Sekretariatu Technicznego w Kaliningradzie. Doradztwem z zakresu procedur w ramach Tacis służy także delegacja KE w Federacji Rosyjskiej, znajdująca się w Moskwie. Wspólny Sekretariat Techniczny udziela informacji i konsultuje w sprawach dotyczących poprawności struktury projektu związanej z tematyką oraz zarządzaniem administracyjnym i finansowym.

W przypadku pytań dotyczących opracowania projektu i wypełniania wniosku prosimy niezwłocznie kontaktować się ze Wspólnym Sekretariatem Technicznym.

5.5 Składanie wniosków

Formularz wniosku, wypełniony w jednym z czterech języków (angielskim, litewskim, polskim lub rosyjskim) wraz z załącznikami składany jest do Wspólnego Sekretariatu Technicznego w kopercie zaklejonej czy w paczce, w której musi się znajdować:

- **2 egzemplarze oryginału**, który powinien być stale spięty czy oprawiony. Każda strona spiętego czy oprawionego oryginału musi być ponumerowana i podpisana przez osobę, uprawnioną do podpisania dokumentów. Na ostatniej stronie FW wraz z załącznikami (w tym streszczenie w języku angielskim) musi być zapisana ogólna ilość stron. Słowo „Oryginał” musi być zapisane na pierwszej stronie oryginału dokumentu.

- **2 niespięte poświadczone z oryginałem papierowe kopie** formularzy wniosku wraz z załącznikami (w tym streszczenie w języku angielskim) (z pieczętą „Kopia jest zgodna z oryginałem“ i podpisany przez osobę, uprawnioną do podpisania dokumentów.
- Forma elektroniczna FW i streszczenia w języku angielskim (w razie wypełnienia) wersja 1 załącznika na dyskietce lub płycie kompaktowej.

Papierowe kopie Wniosku Aplikacyjnego i załączników należy przesłać do Wspólnego Sekretariatu Technicznego za pośrednictwem kuriera, poczty lub doręczeniem. Jeżeli załączniki, na przykład, studium wykonalności czy dokumentacja techniczna projektu, są zbyt duże, można je dostarczyć oddzielnie, tzn. takie dokumenty nie są oprawiane razem z FW, lecz trzeba przestrzegać tych samych wymagań dotyczących składania oryginału i kopii, jak i w przypadku FW. W przypadku wspólnych lub narodowych projektów Interreg, formularze wniosku można złożyć do Regionalnych Punktów Informacyjnych w Polsce, jednak niezbędne jest **przestrzeganie terminów składania** i wysłanie dodatkowej **wersji elektronicznej** FW do WST pocztą elektroniczną na adres: (info@interreg3a.org), z uwzględnieniem wyznaczonych terminów. W przypadku, gdy się zwraca z wnioskiem o finansowanie w ramach Tacis (wspólne projekty Interreg/Tacis lub wyłącznie Tacis), **formularz wniosku trzeba złożyć bezpośrednio do Wspólnego Sekretariatu Technicznego.**

Decyzje dotyczące wniosków złożonych do 10 lipca 2006 roku, godz. 16.00 (lokalnego czasu na Litwie, tzn. GMT + 02.00) podjęte zostaną przez Wspólny Komitet Monitorująco Sterujący, planowanego w dniach 25 – 26 października 2006 r.

Data rejestracji formularza wniosku we Wspólnym Sekretariacie Technicznym będzie **data złożenia FW**.

Oryginalne deklaracje o współfinansowaniu projektu przez wszystkich partnerów muszą być załączone do wniosku i wysłane do WST. Można użyć **wyłącznie standardowego formularza**, wskazanego jako wzór no 2 będącego załącznikiem formularza wniosku i zabrania się zmiany sformułowań. W części projektu Tacis partnerzy wypełniają i podpisują odrębny formularz deklaracji o współfinansowaniu, t.j. wzór no 9 do formularza wniosku.

5.5.1. Część projektu Interreg

Organizacje pozarządowe, występujące w charakterze Partnera Wiodącego, powinny przedstawić niżej wymienioną dokumentację (w języku narodowym):

- Kopię świadectwa rejestracji (nie dotyczy Polskich instytucji);
- Kopię statutu organizacji;
- Zaświadczenie, wydane przez Krajowy Rejestr Podmiotów Prawnych dla każdego wnioskodawcy/partnera, o tym, że prowadzi działalność; niniejsze zaświadczenie musi zostać wydane nie wcześniej niż trzy miesiące przed złożeniem wniosku;
- Zatwierdzone bilanse oraz rachunki zysków i strat za ostatnie 3 lata.

W razie potrzeby, przed podpisaniem Umowy Grantowej WST może poprosić, aby organizacje pozarządowe przedstawiły dodatkową dokumentację (zaświadczenie Państwowej Inspekcji Podatkowej o stanie zapłaty zobowiązań podatkowych, zaświadczenie Ubezpieczenia Społecznego dotyczące uiszczonych wpłat– dotyczy wyłącznie partnerów Litewskich) lub inną niezbędną dokumentację, która jest wymagana prawem krajowym.

5.5.2. Część projektu w ramach Tacis

Jeżeli projekt występuje o finansowanie z funduszu Tacis, Partner Odpowiedzialny Tacis oraz wszyscy partnerzy (tzn. organizacje pozarządowe, lokalne/regionalne stowarzyszenia organów władzy lokalnej/regionalnej itd.) muszą złożyć następujące dodatkowe dokumenty:

- Statut lub Umowę Założycielską, udowadniającą status organizacji i jej niedochodowy charakter;
- oficjalny dokument, poświadczający, że organizacja jest zarejestrowana jako osoba prawna na kwalifikowalnym obszarze;
- kopię ostatniego sprawozdania (rachunek zysków i strat, bilans) Partnera Odpowiedzialnego Tacis za ostatni rok, dla którego sprawozdanie zakończono (tylko wówczas, gdy projekt występuje o sumę dofinansowania w ramach Tacis przekraczającą 300.000 EUR (patrz rozdział 6.4.6 PRAG)).

Dokumenty te muszą być złożone w formie oryginalnej lub jako kopie, których ważność stwierdzona jest przez osobę upoważnioną do podpisania wniosku lub osobę kierującą organizacją. W przypadku, gdy te dokumenty nie są w języku angielskim, musi być załączone wierne tłumaczenie na język angielski odpowiednich dokumentów, poświadczających kwalifikowalność wioskodawcy, a które będzie potrzebne podczas oceny wniosku (dotyczy wyłącznie finansowania w ramach Tacis).

Należy również dostarczyć, jako załączniki do wniosku, deklaracje partnerstwa, poświadczenie osobowości osoby prawnej i identyfikacji podatkowej. Należy przy tym uwzględnić, że będą akceptowane jedynie oryginały tych dokumentów.

Oprócz tego, wnioski projektów, przewidujących prace budowlane, muszą odpowiadać krajowym wymogom prawa budowlanego. Do Wspólnego Sekretariatu Technicznego wraz z formularzem wniosku składana jest jedna kopia kompletu dokumentów, wymaganego przepisami krajowego prawa budowlanego.

5.6. Procedura wyboru

Po zarejestrowaniu wniosku odbywa się dwustopniowa procedura wyboru. Po pierwsze dokonuje się weryfikacji, czy wniosek spełnia kryteria kwalifikowalności – tzn. czy spełnia wszystkie wymogi techniczne Programu. Weryfikację kwalifikowalności dokonuje Wspólny Sekretariat Techniczny. W razie wątpliwości co do kwalifikowalności wioskodawców WST dokonuje niezbędnej weryfikacji przy współpracy z odpowiednimi krajowymi organami władzy. Projekty, które spełniły wymogi kwalifikowalności, poddane zostaną ocenieniu jakościowej. Ocenę jakościową dokonuje Wspólny Sekretariat Techniczny. W razie potrzeby powołuje się do pomocy ekspertów z odpowiednich krajowych lub regionalnych organów władzy lub niezależnych ekspertów. Będą uwzględniane uwagi Delegacji KE w Federacji Rosyjskiej w sprawie projektów, które wnioskuje o finansowanie w ramach Tacis. Po ocenie jakościowej sporządzana jest lista rankingowa projektów, która przedstawiana zostaje Komitetowi Sterującemu w celu podjęcia decyzji.

5.6.1 Kryteria oceny technicznej

Aby projekt mógł ubiegać się o przyznanie dofinansowania z funduszu Programu Sąsiedztwa Litwa, Polska i Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej, musi spełnić przedstawione poniżej kryteria kwalifikowalności:

1.	Zgodność administracyjna Wniosek aplikacyjny został wypełniony zgodnie z podaną w pakiecie wniosku instrukcją (podpisany, ostemplowany, oznaczony datą, całkowicie wypełniony, włączając w to wymagane anksy, właściwą liczbę kopii, wypełniony w wymaganym języku). Wszystkie tabele budżetowe są wypełnione i podane we właściwej walucie (obowiązkowo Euro przy ubieganiu się o finansowanie z Tacis)
2.	Kwalifikowalność partnerów Status prawny i narodowość partnera(ów) ubiegających się o wsparcie odpowiadają wymogom przedstawionym w Uzupełnieniu Programu oraz w Podręczniku Programu, tzn. że wnioskodawcy kwalifikują się do otrzymania dofinansowania.
3.	Projekt zgadza się z celami ogólnymi, priorytetami i celami szczegółowymi zawartymi w Programie Sąsiedztwa oraz Uzupełnieniu Programu.
4.	Projekt nie stwarza konfliktu z zasadami UE i krajowymi (w szczególności w zakresie: zasad kwalifikowalności, zasad konkurencji, pomocy publicznej i ochrony środowiska), krajowymi i regionalnymi planami rozwoju.
5.	Nie ma dublowania się czy zbieżności z innymi programami UE. Przedstawiona deklaracja wnioskodawcy o tym, iż nie ubiegał się on finansowanie tego projektu z innych programów finansowanych przez UE.
6.	Okres trwania projektu nie przekracza ustalonego czasu trwania. Projekt będzie realizowany w <i>precyzyjnie wskazanym okresie</i> , który odpowiada okresowi trwania Programu, i kwalifikowalności obszaru.
7.	Współfinansowanie projektu jest zapewnione (razem z formularzem wniosku przedstawione są oświadczenia o współfinansowaniu, które są podpisane, opieczetowane i odatowane).
8.	Kwota wnioskowanego wsparcia (Interreg oraz/lub Tacis) odpowiada ustalonym granicom: - Priorytet 1, Działanie 1: 50.000 - 500.000 EUR - Priorytet 1, Działanie 2, 3, 4: 50.000 - 1.000.000 EUR - Priorytet 2: 5.000 - 300.000 EUR (w odniesieniu do części Tacis najniższa kwota dofinansowania wynosi 50.000 EUR); Kwota współfinansowania Interreg nie może przekraczać 75% wydatków kwalifikowalnych; wnioskowana część współfinansowania Tacis nie może przekraczać wskazanych limitów, zależnych od wielkości projektu (projekty do 300.000 EUR – min. 10% współfinansowania, a dla projektów powyżej 300.000 EUR – min. 25% współfinansowania).
9.	Gotowość do realizacji projektu zgodnie z załączonym harmonogramem.

5.6.2. Kryteria oceny jakościowej:

Oceny jakościowej dokonuje się na podstawie niżej wymienionych kryteriów:

I	Oddziaływanie projektu	Nie więcej niż 60
1	Oddziaływanie transgraniczne: Partner zagraniczny (t.j. partner pochodzący z innego państwa niż Wspólny Wiodący Partner) bierze udział w realizacji projektu Partner zagraniczny wniósł wkład finansowy do projektu Projekt stwarza podstawę dla rozwoju współpracy transgranicznej	Nie więcej niż 35 Nie więcej niż 8 Nie więcej niż 5 Nie więcej niż 22
2	Oddziaływanie regionalne: Oddziaływanie ekonomiczne (na przykład, wzrost konkurencyjności) Oddziaływanie społeczne (na przykład, zachowanie dziedzictwa kulturowego, podniesienie kwalifikacja) Zgodność z regionalnymi strategiami rozwoju/planami rozwoju Związek z innym projektami	Nie więcej niż 15
3	Zagadnienia tematyczne: Równość szans, Integracja z osobami dyskryminowanymi/niepełnosprawnymi Oddziaływanie na środowisko Technologie informacyjne i komunikacyjne Przykład dobrej praktyki	Nie więcej niż 10
II	Wykonalność projektu	Nie więcej niż 35
1.	Jakość i logika projektu (w tym wskaźniki realizacji oraz harmonogram wdrażania)	Nie więcej niż 15
2.	Potencjał wnioskodawcy w obszarze zarządzaniu	Nie więcej niż 10
3.	Budżet (czy proponowane wydatki są niezbędne do realizacji projektu i odpowiadają cenom na rynkowym)	Nie więcej niż 10
III	Trwałość projektu	Nie więcej niż 5
1	Długookresowa organizacyjna i finansowa trwałość projektu	Nie więcej niż 5
	Razem	Nie więcej niż 100

Projekty będą poddawane szczegółowej ocenie jakościowej, jedynie w przypadku jeśli spełnią wszystkie techniczne kryteria kwalifikowalności. W oparciu o dokonaną ocenę sporządzona zostanie lista rankingowa. Każdy projekt może maksymalnie otrzymać 100 pkt. we wszystkich kategoriach. Projekty, które nie zdobędą przynajmniej 18 pkt. w „Odziaływaniu transgranicznym i stopniu zaangażowania partnerstwa” lub nie zdobędą min 60 pkt. w ocenie ogólnej nie będą rekomendowane na uzyskanie dofinansowania.

5.7. Podejmowanie decyzji

Decyzje dotyczące finansowania projektów, w oparciu o wyniki oceny, podejmuje Wspólny Komitet Monitorujący Sterujący, działający w charakterze Komitetu Sterującego. W przypadku finansowania w ramach Interreg nie istnieją ograniczenia dotyczące ilości projektów, które były złożone przez tego samego wnioskodawcę i zostały zatwierdzone do dofinansowania. Ale dla części projektów finansowanych w ramach Tacis wnioskodawcy może być przyznane dofinansowanie tylko jednego projektu podczas tego samego zaproszenia do składania wniosków. Znaczy to, iż w czasie trwania jednego zaproszenia do składania wniosków z tym samym wnioskodawcą może być podpisana tylko jedna Umowa o dofinansowaniu w ramach Tacis.

Jednak przy składaniu wniosków o uzyskanie dofinansowania partnerzy powinni dokładnie ocenić swoje zasoby finansowe i ludzkie, szczególnie powinni zwrócić uwagę na to, iż koszty w części projektu Interreg muszą ponieść sami partnerzy i że dopiero później można otrzymać zwrot kosztów kwalifikowalnych w wysokości do 75%.

Wspólnemu Komitetowi Monitorującemu-Sterującemu składane są wszystkie wnioski – te, które przeszły ocenę kwalifikowalności, jak i te, które tej oceny nie przeszły. Dla każdego wniosku, który przeszedł ocenę kwalifikowalności technicznej, WST przygotowuje streszczenie raportu oceny i przedstawi to Wspólnemu Komitetowi Sterującemu – Monitorującemu, razem z propozycją dotyczącą podjęcia decyzji. WKMS podejmuje decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu projektu. W swojej decyzji Wspólny Komitet Monitorujący i Sterujący zawsze przedstawia wyjaśnienia dotyczące potwierdzenia lub odrzucenia.

Po przyjęciu przez Wspólny Komitet Monitorującemu-Sterującemu decyzji dotyczących finansowania, oraz formalnego potwierdzenia dla projektów finansowanych ze środków Tacis przez przedstawicielstwo KE w Federacji Rosyjskiej, Wspólny Sekretariat Techniczny wysyła listy do tych Partnerów Wiodących, których projekty nie spełniły kryteriów kwalifikowalności, z podaniem przyczyn, które spowodowały, że projekt został odrzucony.

Wszyscy Partnerzy Wiodący projektów, których projekty zostały zatwierdzone do uzyskania dofinansowania, otrzymają list ze Wspólnego Sekretariatu Technicznego z informacją o decyzji WKMS i całkowitym przedzieleniu dofinansowania z EFRR i w ramach Tacis, nie później niż w ciągu dwóch tygodni od chwili potwierdzenia decyzji. W decyzji mogą być podane szczegółowe warunki, wynikające z wyników oceny, za pomocą których dąży się do ulepszenia projektu. Tylko po wypełnieniu niniejszych warunków Umowa dotycząca subsydiów ze środków EFRR zostanie podpisana z Partnerem Wiodącym oraz Umowa dotycząca wsparcia ze środków Tacis z Partnerem Odpowiedzialnym.

5.8. Kontraktowanie

5.8.1. Kontraktowanie dla części projektu finansowanej z Interreg

Jeżeli projekt zostanie wybrany do przedzielenia dofinansowania i spełnia warunki ustalone przez Wspólny Komitet Monitorujący i Sterujący, działający jako Komitet Sterujący, zawarta zostanie umowa grantowa pomiędzy Władzą Zarządzającą oraz Partnerem Wiodącym dotycząca finansowania części projektu Interreg. Umowa musi zostać zawarta nie później niż w ciągu jednego miesiąca od chwili przyjęcia decyzji przez Komitet Sterujący, jednak jeżeli Wspólny Komitet Monitorujący i Sterujący zatwierdza projekt z pewnymi warunkami, umowa zostaje zawarta w ciągu jednego miesiąca od chwili spełnienia warunków.

Główne zasady umowy grantowej:

Umowa Grantowa sporządzona jest w języku angielskim i zostaje zawarta pomiędzy Władzą Zarządzającą oraz Partnerem Wiodącym. Przedmiotem Umowy grantowej jest finansowanie przedstawionego w formularzu wniosku projektu, zatwierdzonego przez Wspólny Komitet Monitorujący i Sterujący, działający w charakterze Komitetu Sterującego.

Partner Wiodący jest odpowiedzialny za realizowanie projektu w oparciu o wymogi aktów prawnych Unii Europejskiej oraz krajowych, treści Memorandum Porozumienia, Umowy partnerskiej między wszystkimi partnerami, biorącymi udział w projekcie, Umowy grantowej z wojewodą, jeżeli taka została zawarta.

Treść Memorandum Porozumienia, Umowy dotyczącej subsydiów (w przypadku gdy PW/PF pochodzi z Litwy) i poszczególnych umów, zawartych pomiędzy Partnerem Wiodącym/Finansowym Polskim i wojewodą, szczegółowo reguluje porządek płatności, sprawozdań oraz oceny.

W przypadku, gdy Partnerem Wiodącym jest partner z Polski, wojewoda podpisuje umowę grantową z Partnerem Wiodącym (w jęz. polskim), wzorcowa umowa grantowa pomiędzy wojewodą a Partnerem Wiodącym (uzgodniona pomiędzy Władzą Zarządzającą a Władzą Krajową) stanowi załącznik do umowy grantowej.

W przypadku, gdy Partnerem Wiodącym jest partner z Litwy, wojewoda zawiera umowę z Partnerem Finansowym (uzgodnione pomiędzy Władzą Zarządzającą a Władzą Krajową). Niniejsza umowa jest załącznikiem do umowy grantowej .

Umowa grantowa wchodzi w życie po podpisaniu kontraktu z Instytucją Pośredniczącą.

5.8.2. Kontraktowanie dla projektów finansowanych z TACIS

Instytucja Kontraktująca (przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Federacji Rosyjskiej) sporządza i zawiera Umowę Grantową dotyczącą elementów zewnętrznych każdego projektu z Głównym Partnerem Wiodącym Tacis /Partnerem Odpowiedzialnym Tacis. Umowa o finansowanie zewnętrzne zostanie podpisana przez przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Federacji Rosyjskiej w ciągu trzech miesięcy od chwili przyjęcia decyzji przez Komitet Sterujący.

Niniejsza umowa, przewiduje, w szczególności, niżej wymienione prawa i obowiązki:

Ostateczna kwota grantu

Maksymalna kwota wsparcia jest przewidziana w umowie. Suma ta opiera się na budżecie, który jest kwotą tylko kwotą przybliżoną. W związku z czym kwotę ostateczną ustala się po realizacji projektu i po przedstawieniu ostatecznych rozliczeń (patrz art. 17.1 i 17.2 Zasad ogólnych).

Niepowodzenie w realizacji celów projektu

Jeżeli partnerzy nie zrealizują rozpoczętego i przewidzianego w umowie projektu, instytucja kontraktująca ma prawo do wstrzymania wypłat oraz/lub zerwania umowy (patrz art. 11 Zasad ogólnych). Wkład instytucji kontraktującej może zostać zmniejszony oraz/lub może ona potrzebować zwrotu całości lub części wypłaconych już kwot, jeżeli beneficjent wsparcia nie wypełni warunków umowy (patrz art. 11.4 i 17.4 Zasad ogólnych).

Zmiany w umowie i w budżecie

Wszelkich zmian umowy dokonuje się w formie pisemnego załącznika, załączanego do umowy (patrz art. 9.1 Zasad ogólnych). Jednak o pewnych zmianach (adresu, konta bankowego itp.) wystarczy poinformować instytucję kontraktującą w formie pisemnej. (patrz art. 9.2 Zasad ogólnych)

Realizacja projektów

Jeżeli w toku realizacji projektu niezbędne jest, aby Partner Odpowiedzialny Tacis przeprowadził przetarg, powinien on ogłosić przetarg otwarty w celu uzyskania najlepszego stosunku ceny do jakości, przestrzegając zasad transparentności i równych możliwości w stosunku do wykonawców i w celu uniknięcia wszelkiego możliwego konfliktu interesów. W tym celu Partner Odpowiedzialny powinien przestrzegać porządku, przewidzianego w załączniku IV.

5.9. Data rozpoczęcia i zakończenia projektu

Daty rozpoczęcia i zakończenia części projektu Interreg i Tacis mogą się różnić, dlatego też daty te muszą być oddzielnie wskazane w formularzu wniosku.

5.9.1. Data rozpoczęcia i zakończenia części projektu Interreg

Datą uznającą początek kwalifikowalności wydatków projektu –najwcześniejsza data od której działania mogą się rozpocząć i mogą być ponoszone wydatki- uznaje się następny dzień po decyzji Komitetu Monitorującego – Sterującego. Czas trwania projektu ustalony jest w umowie grantowej, jednak nie może on trwać dłużej, niż do końca grudnia 2007 roku.

5.9.2. Data rozpoczęcia i zakończenia części projektu Tacis

Za datę rozpoczęcia projektu uznaje się następny dzień po podpisaniu kontraktu pomiędzy Władzą Kontraktującą a Głównym Partnerem Wiodącym/(Partnerem Odpowiedzialnym). Czas

trwania projektu ustalony jest w umowie grantowej, ale nie może trwać dłużej niż do końca 2009 roku.

6. Zarządzanie projektem

6.1. Zasada Partnera Wiodącego

Wszyscy partnerzy muszą podporządkować się tzw. „*Zasadzie Partnera Wiodącego*” w zarządzaniu. Partner Wiodący jest odpowiedzialny za zapewnienie odpowiednich warunków do współpracy z innymi partnerami oraz między nimi, w celu realizacji projektu zgodnie z zatwierdzonym formularzem wniosku.

W każdym projekcie konieczne jest wyznaczenie Partnera Wiodącego do części projektu realizowanego w ramach Interreg. Taki partner zostaje zobowiązany do podpisania umowy grantowej z Władzą Zarządzającą⁴ i w taki sposób staje się jedynym partnerem odpowiedzialnym przed nią za realizację warunków umowy grantowej. Partner Wiodący jest odpowiedzialny za składane w wyznaczonym terminie Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu poprawne sprawozdania. Dlatego powinien on zapewnić, by w ramach realizacji projektu zostały utworzone skuteczne systemy zarządzania administracyjnego i kontroli. Partner Wiodący jest także odpowiedzialny za podtrzymywanie kontaktów z innymi partnerami i między nimi, zbieranie na czas sprawozdań partnerów, za wypłaty dokonywane partnerom we własnym kraju, zapewnia także stosowanie odpowiedniego trybu zarządzania finansami i kontroli, przestrzeganie ustaw UE i krajowych, regulujących zarządzanie finansami oraz kontrolę (audyt), kwestie dotyczące przetargów publicznych, informacji i jawności oraz pomocy państwowej. Patrz także rozdział 3.8.5. „*Partner Wiodący (część projektu w ramach Interreg)*”.

W celu uzyskania płatności konieczne jest wyznaczenie Partnera Finansowego w innym niż działa Partner Wiodący kraju członkowskim UE, dla wszystkich wspólnych projektów Interreg lub części wspólnych projektów w ramach Interreg/Tacis, w których biorą udział partnerzy z różnych krajów członkowskich UE. Po zatwierdzeniu wniosku o przyznanie płatności, Partner Finansowy bierze odpowiedzialność za podział otrzymanych środków między wszystkimi partnerami projektu we własnym kraju, uwzględniając ich wkład w realizację projektu.

Dla realizacji części projektu finansowanej ze środków Tacis, należy również wybrać Partnera Odpowiedzialnego (Partnera Wiodącego w rozumieniu Wytocznych dotyczących Wdrażania Programu Sąsiedztwa) spośród partnerów rosyjskich.

W celu zarządzania, realizacji i koordynacji działań, spośród partnerów należy wybrać Głównego Partnera Wiodącego dla każdego projektu. Główny Partner Wiodący podpisuje oraz składa wypełniony formularz wniosku oraz ponosi odpowiedzialność za realizację całego projektu. Główny Partner Wiodący jest także odpowiedzialny za podział zadań pomiędzy partnerami uczestniczącymi w projekcie w postaci Umowy Partnerskiej oraz za zapewnienie, że te zadania są następnie realizowane (wzór tej Umowy jest dołączony do formularza wniosku

⁴ Jeżeli projekty realizowane są z Partnerem Wiodącym ze strony Polski, Partner Wiodący Polski zawiera umowę z Instytucją Pośredniczącą, w której zostają szczegółowo określone warunki płatności, składania sprawozdań oraz kontroli.

*Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.
(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)*

jako wzór 3). Główny Partner Wiodący powinien pochodzić z obszaru kwalifikowalnego Litwy, Polski i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej i powinien być albo Partnerem Wiodącym części projektu Interreg, albo Partnerem Odpowiedzialnym części projektu Tacis.

6.2. Zarządzanie i koordynacja

W celu sprawnej realizacji projektu, Partner Wiodący i Partner Odpowiedzialny powinni stworzyć sprawny i pewny system zarządzania i koordynacji, przeznaczony do administrowania projektem. Koordynacja administracyjna obejmuje kwestie związane z działaniami merytorycznymi oraz administracyjnym i finansowym zarządzaniem projektem i jego rachunkami.

Inne ważne zadanie koordynacji projektu to przygotowywanie regularnych sprawozdań z realizacji projektu oraz końcowego sprawozdania na zakończenie projektu.

Partner Wiodący części projektu Interreg oraz Partner Odpowiedzialny części projektu Tacis powinni wyznaczyć lub wynająć koordynatora projektu, odpowiedzialnego za ogólną organizację pracy projektu. Zawiera się w tym zarządzanie różnymi częściami projektu. Taka osoba powinna posiadać umiejętność prowadzenia merytorycznej koordynacji działań projektu. Koordynator powinien być zdolny do działania jako siła napędowa partnerstwa i mobilizowania partnerów do osiągnięcia celów określonych we wniosku.

Partnerzy ci powinni także wyznaczyć lub wynająć kierownika finansowego, odpowiedzialnego za rachunki, sprawozdawczość finansową oraz wewnętrzne rozporządzanie środkami Interreg i Tacis oraz współfinansowaniem krajowym. Kierownik finansowy powinien ściśle współpracować z koordynatorem oraz partnerami, w celu zapewnienia sprawnego ogólnego zarządzania finansowego projektu. Kierownik finansowy powinien znać się na rachunkowości oraz przeprowadzaniu transakcji międzynarodowych. Powinien znać prawodawstwo UE i krajowe w dziedzinie zarządzania i kontroli finansowej oraz zamówień publicznych, ponieważ to kierownik finansowy jest odpowiedzialny za zapewnienie ich stosowania.

W celu zapewnienia efektywnej i sprawnej komunikacji z zarządzającymi programem, koordynator i kierownik finansowy powinni biegle znać język angielski.

6.3. Podejmowanie decyzji

W każdym projekcie powinien zostać określony wymagany tryb podejmowania i koordynacji decyzji. Zaleca się, by w każdym projekcie w celu podejmowania decyzji została utworzona Grupa Sterująca, złożona z przedstawicieli wszystkich partnerów. Zadania Grupy Sterującej mogłyby obejmować monitorowanie i dawanie wytycznych co do realizacji projektu, a także przeglądanie i zatwierdzanie planów prac i sprawozdań. Mogą być tworzone grupy robocze, zespoły zadaniowe oraz grupy doradcze, w celu koordynacji bieżącej działalności, wykonywania specyficznych zadań, realizacji określonych działań itp. Przy opracowywaniu mechanizmów podejmowania i koordynacji decyzji, powinna zostać zachowana odpowiednia reprezentacja partnerów.

6.4. Umowa partnerska

W celu zapewnienia jakości realizacji projektu, a także zadowalającego wykonania procedur, odpowiedzialności i zadań dla realizacji różnych działań w ramach projektu, osiągnięcie produktów i rezultatów, a także wewnętrzne procedury sprawozdawczości i płatności. W celu realizacji tych zamierzeń, wymagane jest zawarcie Umowy Partnerskiej pomiędzy Partnerem Wiodącym a partnerami uczestniczącymi w projekcie. Taka umowa powinna zawierać informacje dotyczące Partnera Finansowego projektu, zobowiązań finansowych każdego z partnerów; powinna zostać w niej opisana rola każdego partnera w realizacji działań i administrowaniu projektem. Umowa powinna także określać wymagania dotyczące terminowego dostarczania materiałów do sprawozdań z realizacji projektu i sprawozdań finansowych oraz określać wymogi kontroli finansowej.

Wzór Umowy Partnerskiej jest dołączony do formularza wniosku jako wzór 3 i jest również dostępny na stronie internetowej Programu www.interreg3a.org. Wzór można dostosowywać do potrzeb projektu i odnośnych wymogów krajowych do tego rodzaju umów. Jednakże, w Umowie Partnerskiej powinny zostać zawarte części określające nazwę Partnera Wiodącego (w przypadku wspólnego projektu Interreg – partnerzy z obu państw członkowskich UE, wspólnego projektu Interreg/Tacis – partnerzy z obu państw członkowskich UE lub narodowe projekty Interreg lub wspólne projekty Interreg/Tacis gdy w realizacji projektu uczestniczy kilku partnerów z tylko jednego państwa członkowskiego UE) oraz nazwę Partnera Finansowego we wspólnych projektach Interreg i wspólnych projektach Interreg/Tacis (w realizacji projektu uczestniczą partnerzy z różnych państw członkowskich UE) i ich odpowiedzialność.

Jeżeli partnerzy nie mogą zawrzeć wyżej wspomnianej Umowy Partnerskiej, w dniu złożenia formularza wniosku należy złożyć jako załącznik oryginał Deklaracji partnerstwa, odpowiednio opieczetowanej i oznaczonej datą, podpisanej przez każdego z partnerów, wymieniającej wszystkich partnerów oraz ich chęć i gotowość do uczestnictwa w realizacji projektu, zgodnie z opisem zawartym w formularzu wniosku. Szczegółowa Umowa Partnerska powinna zostać złożona przed podpisaniem umowy dofinansowania, w przeciwnym wypadku umowa dofinansowania nie nabierze mocy prawnej.

7. Wymogi promocji i informacji

Wszystkie projekty wspierane przez EFRR powinny spełniać wymogi promocji i informacji, zawarte w Rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1159/2000 z 30 maja 2000 r. Usilnie zaleca się, by każdy projekt opracował wewnętrzny plan działań informacyjnych i promocyjnych, obejmujący nie tylko komunikację wewnętrzną między różnymi osobami z instytucji partnerów, ale też zapewniający rozpowszechnienie informacji wśród innych potencjalnie zainteresowanych instytucji oraz szerokiej społeczności.

Należy zwrócić uwagę, że obowiązkowe jest używanie godła UE i loga programu na wszystkich materiałach i narzędziach informacyjnych powstałych w ramach współfinansowanego projektu. Na stronach internetowych związanych z projektem powinny znaleźć się dane dotyczące wkładu Unii Europejskiej i EFRR oraz aktywne odsyłacze do innych odnośnych stron internetowych Komisji oraz stron internetowych Programu Sąsiedztwa i odnośnych projektów. Użycie loga UE jest również obowiązkowe podczas używania jakiegokolwiek innego symbolu. Godło UE powinno być przynajmniej takiej samej wielkości co inne używane symbole (jak np. logo Programu Sąsiedztwa lub własne logo projektu). Logo

Programu Sąsiedztwa jest dostępne na stronie internetowej Programu www.interreg3a.org. Godło UE jest dostępny pod adresem:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/graph/graph_en.htm.

W przypadku działań finansowanych z Tacis, należy stosować odpowiednie oznakowanie i informacje o grantach Tacis, na przykład, w sprawozdaniach z realizacji projektu i wydawnictwach projektu lub podczas publicznych wydarzeń związanych z projektem itp. Należy stosować wymogi „Wytycznych UE dotyczących oznakowania” (UE Visibility Guidelines dostępne pod adresem: http://europa.eu.int/comm/europeaid/visibility/pdf/europeaid_guidelines_en.pdf). Poza tym, jakakolwiek publikacja partnera Tacis, niezależnie od formy i środka, w tym internet, powinna zawierać następujące stwierdzenie: *„Niniejszy dokument został wykonany przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Za treść tego dokumentu odpowiada wyłącznie <nazwa partnera projektu> i w żadnym przypadku nie może być ona uważana za odzwierciedlającą stanowisko Unii Europejskiej.”*

8. Zarządzanie finansowe

Zasada Partnera Wiodącego zakłada, że dla projektu tworzony jest wspólny budżet, w którym koszty są określone dla całego projektu, a nie osobno dla każdego partnera.

8.1. Przesunięcia w budżecie

8.1.1. Przesunięcia w budżecie części projektu Interreg

W przypadku wystąpienia konieczności dokonania przesunięcia środków pomiędzy kategoriami Budżetu Projektu w ramach zatwierdzonego Budżetu Projektu zatwierdzonego: do 10 % każdej kategorii Budżetu Projektu, w której jest planowana zmiana – Partner Wiodący jest zobowiązany do poinformowania Instytucji Zarządzającej, za pośrednictwem Wspólnego Sekretariatu Technicznego, w ciągu 5 (pięciu) dni roboczych od momentu wprowadzenia zmiany. Jeżeli przesunięcie środków zawiera się w granicach 10 – 20 % każdej kategorii Budżetu Projektu, w której jest planowana zmiana – Partner Wiodący jest zobowiązany do skierowania pisemnego wniosku do Instytucji Zarządzającej, za pośrednictwem Wspólnego Sekretariatu Technicznego, nie później niż 1 (jeden) miesiąc przed planowaną datą wprowadzenia w życie zmiany Projektu. Jeżeli przesunięcie środków przekracza 20 % każdej kategorii Budżetu Projektu, w której jest planowana zmiana – nie później niż 1 (jeden) miesiąc przed planowaną datą wprowadzenia w życie zmiany Projektu, Partner Wiodący jest zobowiązany do skierowania do Instytucji Zarządzającej, za pośrednictwem Wspólnego Sekretariatu Technicznego, pisemnego wniosku o zmianę Projektu, która podlega zatwierdzeniu przez Wspólny Komitet Monitorująco-Sterujący, działającego jako Komitet Sterujący.

8.1.2. Przesunięcia w budżecie Tacis

Wszelkie zmiany do umowy grantowej reguluje punkt 9.1 Warunków Ogólnych dotyczących umów grantowych finansowanych przez Wspólnotę Europejską dla działań zewnętrznych. Można je znaleźć pod adresem:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/practical_guide_2006/annexes_grants_en.htm

Pozycje budżetowe mogą się różnić od pierwotnie przedstawionych liczb pod warunkiem, że zostaną spełnione następujące warunki:

1. nie wpływają one na podstawowy cel działania; i
2. wpływ finansowy jest ograniczony do przesunięcia w ramach jednego działu budżetu lub do przesunięcia między działami budżetu, przy czym zmiana jest mniejsza niż 15% pierwotnej kwoty każdego odnośnego działu budżetu.

W takich przypadkach, Partner Odpowiedzialny Tacis może dokonywać zmian w budżecie i odpowiednio poinformować Instytucję Kontraktującą i WST.

Tej metody nie można stosować do dokonania zmian w dziale kosztów stałych, ani w celu zatwierdzenia rezerwy na nieprzewidziane wydatki.

We wszystkich innych przypadkach, należy wcześniej złożyć pisemną prośbę do Instytucji Kontraktującej i wymagany jest załącznik. Po zatwierdzeniu załącznika, Partner Odpowiedzialny Tacis powinien poinformować WST o dokonanym przesunięciu.

8.2. Księgowanie wydatków

8.2.1. Środki Interreg

Partner Wiodący oraz inni partnerzy powinni zapewnić, że cała dokumentacja księgowa dotycząca projektu jest prowadzona osobno, nawet jeśli prowadziłoby to do prowadzenia podwójnej księgowości: np. jeżeli związane z projektem operacje należy ewidencjonować na kontach głównych instytucji partnera. Konta powinny być prowadzone w euro oraz walutach krajowych. Partner Wiodący powinien także zapewnić, by odpowiednia ‘ścieżka audytu’ była udokumentowana na wszystkich poziomach projektu, w tym dla wydatków partnerów i uczestników. Nazwiska oraz namiary do osób odpowiedzialnych za zatwierdzenie i poświadczanie wydatków w organizacji każdego partnera powinny być dostarczone Partnerowi Wiodącemu. Jeżeli zostanie to uznane za właściwe, Partner Wiodący może zażądać od partnerów kopii wszystkich dokumentów księgowych. Zgodnie z Zasadą Nr 1 (2) Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 448/2004, co do zasady, płatności beneficjentów końcowych powinny być potwierdzone otrzymanymi fakturami. Jeśli nie jest to możliwe (amortyzacja, wkład rzeczowy i koszty stałe), płatności powinny być potwierdzone dokumentami księgowymi o równoważnej wartości dowodowej. Partner Wiodący oraz inni partnerzy powinni zapewnić, by wszystkie dokumenty dotyczące projektu były bezpiecznie i w porządku przechowywane, w formie oryginałów lub potwierdzonych kopii, na powszechnie używanych środkach przechowywania danych, przynajmniej przez 5 lat od podjęcia przez Komitet Sterujący decyzji o finansowaniu projektu.

8.2.2. Środki Tacis

Partner Odpowiedzialny Tacis powinien prowadzić rzetelną i systematyczną dokumentację oraz wyodrębnioną, przejrzystą księgowość realizacji działania (patrz punkt 16 Warunków Ogólnych). Powinien przechowywać te dane przez siedem lat od płatności wyrównującej.

8.3. Procedura płatności i użycie euro

8.3.1. Część projektu Interreg

Płatności w ramach Programu Sąsiedztwa będą dokonywane jedynie na zasadzie refundacji, zaliczki nie będą stosowane. Zatwierdzone sprawozdanie z realizacji projektu będzie stanowiło podstawę do przelania współfinansowania z EFRR. W przypadku litewskich Partnerów Wiodących / Partnerów Finansowych, płatności będą dokonywane przez Instytucję Płatniczą na konto Partnera Wiodącego / Partnera Finansowego. W przypadku polskich Partnerów Wiodących / Partnerów Finansowych, płatności będą dokonywane przez instytucje Pośredniczące na konto Partnera Wiodącego / Partnera Finansowego. Zarówno na Litwie, jak i w Polsce, płatności na rzecz Partnerów Wiodących / Partnerów Finansowych dokonywane będą w € (euro).

Partner Wiodący / Partner Finansowy jest odpowiedzialny za rozdysponowanie finansowania pomiędzy partnerów we własnym kraju. Partner Wiodący powinien także zapewnić, by maksymalny procent współfinansowania z EFRR był przestrzegany na każdego partnera.

8.3.2. Część projektu Tacis

Płatności będą dokonywane w **EUR** i zgodnie z punktem 15 Warunków Ogólnych dotyczących umów grantowych finansowanych przez Wspólnotę Europejską dla działań zewnętrznych, i będą odpowiadać jednej z poniższych opcji:

Partner Odpowiedzialny Tacis otrzyma prefinansowanie. Jeżeli czas trwania projektu nie przekracza 12 miesięcy lub jeżeli grant Tacis nie przekracza 100 000 EUR, prefinansowanie wyniesie 80% grantu.

Jeżeli czas trwania projektu przekracza 12 miesięcy i jeżeli grant przekracza 100 000 EUR, pierwsza rata prefinansowania wyniesie 80% prognozowanego budżetu na pierwsze 12 miesięcy części projektu Tacis. W takim przypadku, kolejne płatności prefinansowania mogą być dokonywane po złożeniu sprawozdania i jego zatwierdzeniu przez Instytucję Kontraktującą.

Ostateczna różnica będzie wypłacona po złożeniu sprawozdania końcowego i jego zatwierdzeniu przez Instytucję Kontraktującą.

Płatności będą dokonywane w **EUR** na konto bankowe projektu lub subkonto, na którym dokonuje się identyfikacja funduszy wpłacanych przez Instytucję Kontraktującą.

Kurs wymiany walut stosowany w księgowości i sprawozdawczości zewnętrznej części projektu (Tacis) powinien być określonym oficjalnym kursem KE, dostępnym na stronie: <http://www.europa.eu.int/comm/budget/inf euro/en/index.htm>

9. Monitoring, Raportowanie i Kontrola

9.1. Raporty z realizacji części projektu Interreg

Postęp projektów Sąsiedztwa będzie monitorowany i sprawdzany zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniach UE regulującymi użycie funduszy UE. W celu sprawdzenia

Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

postępu realizacji projektu, Partner Wiodący powinien składać regularne Raporty z realizacji projektu do Wspólnego Sekretariatu Technicznego. Raport z realizacji projektu będzie składał się z Raportu z działań i Raportu finansowego. Raport z realizacji projektu będzie sporządzany na podstawie raportów złożonych przez wszystkich partnerów projektu.

Jako iż refundacja dla projektu będzie dokonywana poprzez Partnera Wiodącego i Partnera Finansowego, partnerzy projektu powinni składać swoje sprawdzone⁵ Raporty z realizacji (z działań i finansowe) (raporty sprawdzone przez kontrolę pierwszego stopnia). Na podstawie raportów złożonych przez partnerów z jednego kraju, Partner Wiodący / Partner Finansowy sporządza wspólny Raport z realizacji projektu oraz wniosek o płatność za działania zrealizowane po ich stronie granicy i składa ich część raportu do sprawdzenia przez kontrolera pierwszego stopnia. Po zatwierdzeniu tych raportów, Partner Finansowy składa do Partnera Wiodącego swoją część raportu, podpisaną przez kontrolera pierwszego stopnia. Na podstawie raportu Partnera Finansowego oraz własnego (PW) sprawdzonego raportu, Partner Wiodący sporządza wspólny Raport z realizacji projektu (z działań i finansowy) i wspólne wnioski o płatność, które składa do WST.

Raport ten i wniosek o płatność będą stanowić podstawę do płatności i będą wykorzystane do sprawozdawczości o postępie Programu do Wspólnego Komitetu Monitorującego-Sterującego oraz Komisji Europejskiej.

Raport dotyczący kosztów przygotowawczych powinien zostać złożony przez Partnera Wiodącego części projektu Interreg, po podpisaniu Umowy Dofinansowania przez wszystkie strony, razem z pierwszym Raportem z realizacji projektu. Raport ten będzie składał się z informacji o kosztach przygotowawczych, zawartej w Formularzu Wniosku, i Raportu finansowego, sprawdzonego i podpisanego przez instytucję odpowiedzialną za kontrolę pierwszego stopnia, o której mowa poniżej w tym rozdziale.

Systematyczność składanie Raportów: Raporty będą powiązane z harmonogramem płatności i powinny być składane co kwartał kalendarzowy.

Raport z działań powinien zawierać informacje o postępie projektu, a także porównanie początkowo założonych oraz osiągniętych celów.

Raport finansowy będzie zawierać wsteczne rozliczenie całkowitych kosztów poniesionych w ciągu okresu sprawozdawczego. Raport powinien zawierać informacje zarówno o wydatkach gotówkowych, jak i wkładzie rzeczowym. Możliwa jest jedynie refundacja i tylko dla poniesionych wydatków, które zostały opłacone w ciągu okresu sprawozdawczego oraz potwierdzonych otrzymanymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równoważnej wartości dowodowej. Koszty nie rozliczone lub nie zgłoszone w odpowiednim czasie nie będą zwracane. Partner Wiodący powinien również zapewnić, iż wydatki ujęte w Raporcie Finansowym nie były ujęte we wcześniej złożonym Raporcie Finansowym.

Jak stwierdzono wcześniej, części Raportu z realizacji projektu oraz wniosek o płatność sporządzony przez Partnera Wiodącego, jak również Partnera Finansowego, powinny być podpisane przez nich oraz przez odpowiednią instytucję kontroli pierwszego stopnia, zanim wspólny Raport z realizacji projektu i wspólny wniosek o płatność zostaną sporządzone przez Partnera Wiodącego i złożone do WST.

⁵ Dla partnerów polskich, Raporty z realizacji składane przez partnerów projektu Partnerowi Wiodącemu / Partnerowi Finansowemu nie są sprawdzane

*Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.
(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)*

Raport końcowy powinien być złożony do Wspólnego Sekretariatu Technicznego w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu projektu. Raport ten powinien zawierać informacje o produktach, rezultatach i oddziaływaniu⁶ projektu, a także końcowe szczegóły finansowe projektu. Raport powinien zawierać także produkty sporządzone w trakcie projektu, w tym materiały promocyjne i informacyjne. Formularze raportów z realizacji projektu oraz końcowego będą opublikowane na stronie internetowej Programu.

Oprócz tego, jeśli projekt otrzymuje zarówno finansowanie Interreg, jak i Tacis, działania realizowane w części projektu Tacis powinny być odzwierciedlone we wspólnym raporcie składanym przez Partnera Wiodącego części projektu Interreg, składanym zgodnie ze schematem raportowania określonym w Umowie dofinansowania części projektu Interreg. W praktyce, Partner Odpowiedzialny Tacis, poza raportami wymaganymi przez Przedstawicielstwo KE w Federacji Rosyjskiej (jak opisano w rozdziale 9.1.), w każdym kwartale powinien składać do Partnera Wiodącego części projektu Interreg krótkie raporty z realizacji części projektu Tacis.

Po zatwierdzeniu przez kontrolera pierwszego stopnia (po angielsku lub w językach narodowych), PW/PF powinien przetłumaczyć raporty, wniosek o płatność oraz zaświadczenie kontrolera pierwszego stopnia na język angielski. Koszty tłumaczenia są wydatkami kwalifikowalnymi projektu i mogą być zwracane.

9.2. Dla części projektu Tacis

Dla części Tacis wspólnego projektu, wymogi raportowania są zgodne z 2 Artykułem Warunków Ogólnych dotyczących umów grantowych finansowanych przez Wspólnotę Europejską dla działań zewnętrznych, które można znaleźć na stronie: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/practical_guide_2006/annexes_grants_en.htm i są następujące:

Beneficjent powinien sporządzać raporty cząstkowe oraz raport końcowy. Raporty te powinny składać się z części technicznej i części finansowej. Powinny pokrywać całość projektu, niezależnie od tego, która jego część jest finansowana przez Instytucję Kontraktującą. Instytucja Kontraktująca może prosić o dodatkowe informacje w dowolnym czasie i te informacje muszą być dostarczone w ciągu 30 dni od momentu prośby.

Każdy raport cząstkowy powinien zawierać pełne sprawozdanie ze wszystkich aspektów realizacji projektu za dany okres. Raport powinien być sporządzony w taki sposób, by umożliwić porównanie pomiędzy celem (celami), zaproponowanymi środkami, oczekiwanymi w Opisie projektu rezultatami i szczegółami budżetowymi projektu z jednej strony, a środkami zastosowanymi, poniesionymi kosztami i rezultatami osiągniętymi z drugiej strony. Raport powinien zawierać oświadczenie o wydatkach beneficjenta, oraz każdego partnera, jeśli takie wystąpiły, za dany okres i plan prac w następnej fazie realizacji projektu.

Raport końcowy powinien dodatkowo zawierać szczegółowy opis warunków, w których projekt był przeprowadzony, informacje o krokach podjętych by zapewnić oznakowanie finansowania UE, informacje, przy pomocy których można ocenić oddziaływanie projektu, potwierdzenie przekazania własności oraz ostateczne zestawienie wszystkich kosztów

⁶. Dla projektów poniżej 50.000 EUR, opis oddziaływania w raporcie nie jest obowiązkowy.

Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

kwalifikowalnych projektu, a także pełne zestawienie zbiorcze wpływów i wydatków projektu oraz otrzymanych płatności.

Raporty powinny być sporządzane po angielsku. Powinny być składane do Instytucji Kontraktującej w następujących przedziałach czasowych:

A. Jeśli czas realizacji projektu nie przekracza 12 miesięcy lub jeśli finansowanie ze strony Instytucji Kontraktującej nie przewyższa 50.000 EUR: jeden raport końcowy powinien być przekazany nie później niż trzy miesiące po czasie realizacji;

B. jeśli czas realizacji projektu jest dłuższy niż 12 miesięcy oraz gdy finansowanie ze strony Instytucji Kontraktującej przewyższa 50.000 EUR:

- raport cząstkowy powinien być dołączany do każdego wniosku o płatność;

- raport końcowy powinien być przekazany nie później niż trzy miesiące po czasie realizacji.

Gdy płatności są dokonywane zgodnie z opcją 2, a Beneficjent nie przedstawi raportu cząstkowego i wniosku o płatność do końca każdego dwunastomiesięcznego okresu, rozpoczynając od daty rozpoczęcia projektu, Beneficjent powinien poinformować Instytucję Kontraktującą o przyczynach uniemożliwiających takie działanie, oraz przedstawić streszczenie na temat postępu projektu. Jeśli Beneficjent nie spełni tego wymogu, Instytucja Kontraktująca może rozwiązać Umowę oraz odzyskać kwoty już zapłacone, a nie potwierdzone.

9.3. Kontrola finansowa części projektu Interreg

Kontrola finansowa projektów jest przeprowadzana na 2 poziomach:

- Kontrola pierwszego stopnia to kontrola obowiązkowa, która pokrywa 100% wszystkich działań projektu i całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, i jest przeprowadzana dla każdego raportu z realizacji projektu i wniosku o płatność.
- Kontrola drugiego stopnia pokrywa struktury i procedury na poziomie programu i projektu. Składa się z kontroli prób losowych przeprowadzanych przez Państwa Członkowskie uczestniczące w Programie. W ten sposób będą sprawdzone projekty wynoszące co najmniej 5% całkowitego kwalifikowalnego finansowania programu.

Inne kontrole, np. kontrole przeprowadzane przez instytucję zamykającą Program, Komisję Europejską, Europejski Trybunał Obrachunkowy/Krajową Izbę Obrachunkową itd.

9.3.1. Kontrola pierwszego stopnia części projektu Interreg

Ważne jest, iż kontrola pierwszego stopnia raportów z realizacji projektu jest przeprowadzana na poziomie partnera, zanim raporty te będą przesłane Partnerowi Wiodącemu Interreg. Kontrola pierwszego stopnia będzie przeprowadzona na poziomie centralnym na Litwie oraz na poziomie regionalnym w Polsce.

9.3.1.1. Kontrola pierwszego stopnia na Litwie

Za przygotowanie systemu kontroli pierwszego stopnia na Litwie odpowiedzialne jest litewskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. W zamierzeniu, kontrolę pierwszego stopnia będzie przeprowadzać Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wraz z wybraną niezależną firmą audytorską.

9.3.1.2. Kontrola pierwszego stopnia w Polsce

Kontrola pierwszego stopnia w Polsce przeprowadzana jest przez Instytucję Pośredniczącą Województwa, w którym znajduje się polski PW lub PF.

9.3.2. Kontrola drugiego stopnia części projektu Interreg

Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji 438/2001, Państwa Członkowskie UE uczestniczące w Programie Sąsiedztwa odpowiedzialne są za skontrolowanie co najmniej 5% wydatków poniesionych w ramach Programu. To znaczy, że projekty pokrywające 5% całkowitego kwalifikowalnego budżetu Programu będą wybrane do takich kontroli. Selekcja odbędzie się na podstawie analizy ryzyka i będzie przeprowadzona na poziomie Programu. Jeśli projekt zostanie wybrany do kontroli, Partner Wiodący i inni partnerzy odpowiedzialni są za współpracę z instytucjami kontrolującymi, przedstawienie wszelkich dokumentów i informacji potrzebnych do wspomoczenia oceny i udostępnienie swoich pomieszczeń.

9.4. Inne kontrole

Odpowiedzialne instytucje kontrolne UE i, w zakresie swej odpowiedzialności, instytucje kontrolne Litwy i Polski lub inne krajowe publiczne instytucje kontrolne, jak również Instytucja Zarządzająca, są upoważnione do skontrolowania właściwego użycia funduszy przez Partnera Wiodącego lub jego partnerów lub do zorganizowania takiej kontroli do przeprowadzenia przez osoby upoważnione.

Partner Wiodący powinien przygotować wszystkie dokumenty wymagane do kontroli, dostarczyć potrzebne informacje oraz udostępnić swoje pomieszczenia. Partner Wiodący jest przez cały czas zobowiązany przechowywać dla celów kontroli wszystkie akta, dokumenty i dane o projekcie na zwyczajowych środkach przechowywania danych, w bezpieczny i uporządkowany sposób, przez okres co najmniej trzech lat po dokonaniu przez Komisję Europejską końcowej płatności dla Programu. Inne, być może dłuższe, ustawowe okresy przechowywania danych, które mogą być ustanowione przez prawo krajowe, pozostają w mocy.

Partner Wiodący powinien zapewnić niezależnych ekspertów, którzy przeprowadzą ocenę ex-post programu, zgodnie z Artykułami 42(2) i 43(2) Rozporządzenia Rady (EC) Nr 1260/1999, ze wszelkimi dokumentami lub informacjami potrzebnymi do wspomoczenia oceny.

9.5. Kontrola finansowa Tacis

Zgodnie z Artykułem 15.6 Warunków Ogólnych dotyczących umów grantowych finansowanych przez Wspólnotę Europejską dla działań zewnętrznych

Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

(http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/practical_guide_2006/annexes_grants_en.htm), raport weryfikujący wydatki dotyczące Działań, sporządzony przez zatwierdzonego audytora, który jest członkiem organu nadzorczego dla kontroli ustawowej, mającego uznanie międzynarodowe, musi być dołączony do:

- wszelkich wniosków o dalsze płatności prefinansujące, jeśli suma wcześniejszych i nowych płatności prefinansujących dla części projektu Tacis przewyższa 750.000 EUR;
- wszelkich wniosków o płatność końcowej różnicy w przypadku dofinansowania Tacis powyżej 100.000 EUR.

Audytork dokonuje sprawdzenia czy koszty deklarowane przez Beneficjenta są kosztami rzeczywistymi, dokładne i kwalifikowalne w zgodności z Kontraktem i wydaje raport z weryfikacji wydatków, zgodny ze wzorem załączonym w Załączniku VII do kontraktu o dofinansowanie. Odpowiednie koszty na wymagane usługi audytorskie, dotyczące tej weryfikacji wydatków, powinny być przewidziane i zawarte w Budżecie części projektu Tacis.

Umowa zezwala Komisji, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych oraz Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu na przeprowadzenie obydwu – na podstawie dokumentów i na miejscu – kontroli projektu.

9.6. Reguła anulowania zobowiązań dla Interregu

Fundusze Programu otrzymane z EFRR podlegają regule anulowania zobowiązań. Zobowiązania budżetowe EFRR na poziomie Programu są opracowane na podstawie rocznej. Jeśli pieniądze te lub ich część nie zostaną wydane do końca drugiego roku po roku dokonania zobowiązania (N+2), zobowiązanie jest anulowane (tj. wycofywane) przez Komisję Europejską, zgodnie z Rozporządzeniem Rady 1260/1999 (Artykuł 31, punkt 2). Z tego powodu, Wspólny Sekretariat Techniczny powinien dokładnie monitorować wydatki projektu i stosować ściśle mechanizmy kontroli. Systematyczne raportowanie i odpowiednia w czasie realizacja projektów są więc istotnymi czynnikami zapewnienia regularnych przepływów pieniężnych dla projektów i uniknięcia straty funduszy UE.

10. Nieprawidłowości

Definicja nieprawidłowości, zawarta w Artykule 1 Rozporządzenia Rady 2988/1995, określa:

„Nieprawidłowość oznacza jakiekolwiek naruszenie przepisów prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania ze strony podmiotu gospodarczego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę w ogólnym budżecie Wspólnot lub w budżetach, które są zarządzane przez Wspólnoty, albo poprzez zmniejszenie lub utratę przychodów, które pochodzą ze środków własnych pobieranych bezpośrednio w imieniu Wspólnot, albo też w związku z nieuzasadnionym wydatkiem.”

Ramę prawną do zgłaszania nieprawidłowości stanowi Rozporządzenie Komisji 1681/1994. Każdego kwartału, Kraje Członkowskie są zobowiązane zgłaszać nieprawidłowości do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

Przykłady nieprawidłowości:

- Błędnie wyliczony wniosek o płatność, otrzymany przez Wspólny Sekretariat Techniczny, który jest poprawiony przed realizacją płatności.

Uwaga! Nieoficjalne tłumaczenie na język polski. Obowiązuje od dn. 10.04.2006 r.

(w przypadku pytań lub niezgodności, należy odnieść się do angielskiej wersji dokumentu)

- Dowód wskazujący na to, że w wyliczeniu dotacji EFRR, wcześniej zawnioskowanego i wypłaconego, zostały ujęte pozycje wydatków niekwalifikowalnych.
- Dowód na to, że projekt nie spełnił wymogów Komisji Europejskiej dotyczących informacji i promocji lub zamówień publicznych.
- Dowód na to, że projekt nie wykonał postępu w osiągnięciu uzgodnionych produktów lub rezultatów, na które została przyznana dotacja EFRR.
- Dowód na to, że partnerzy nie określili odpowiednich systemów kontroli i monitoringu wydatków projektu.

Nieprawidłowości mogą być identyfikowane na kilka sposobów:

- Przez Partnerów Wiodących
- Przez instytucje kontroli pierwszego i drugiego stopnia
- Przez Wspólny Sekretariat, Instytucję Zarządzającą lub Instytucję Płatniczą na podstawie sygnałów z zewnątrz lub sprawozdań z realizacji projektu i wniosków o płatność
- Przez Instytucję Krajową Kraju Członkowskiego podczas kontroli projektu

11. Kontakt

We wszystkich kwestiach dotyczących realizacji Programu, należy kontaktować się z:

Wspólny Sekretariat Techniczny Interreg

Šv. Ignoto g. 5

LT-01220 Wilno

Litwa

Tel. +370 5 2610 497

Faks +370 5 2610 498

E-mail: info@interreg3a.org

www.interreg3a.org

Zwracając się do WST należy pamiętać, że informacje mogą być udzielane we wszystkich językach kwalifikowalnych w ramach programu, tj. angielskim, litewskim, polskim lub rosyjskim.

Ponadto, wnioskodawcy z Polski mogą uzyskać informacje w:

Regionalnych Punktach Informacyjnych w Polsce:

Regionalny Punkt Informacyjny Interreg IIIA

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego

ul. Okopowa 21/27

80-810 Gdańsk
Polska
Tel. +48 58 32 61 692
Faks +48 58 32 61 688
E-mail:
m.cholewczynska@woj-pomorskie.pl
r.mazurkiewicz@woj-pomorskie.pl
t.pactwa@woj-pomorskie.pl
www.dpr.woj-pomorskie.pl

Regionalny Punkt Kontaktowy

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego
Departament Polityki Regionalnej
al. M. J. Piłsudskiego 7/9
10-950 Olsztyn
Polska
Tel. +48 89 52 32 637
Faks +48 89 52 32 487
E-mail: zadworny@warmia.mazury.pl
www.warmia.mazury.pl

Regionalny Punkt Kontaktowy

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
Departament Polityki Regionalnej i Funduszy Strukturalnych
ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1
15-888 Białystok
Polska
Tel. +48 85 74 97 469
Faks +48 85 74 97 470
E-mail: iwona.wyszynska@umwp-podlasie.pl
www.wrotapodlasia.pl

Ponadto, informacji może udzielić polskie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, strona internetowa www.mrr.gov.pl

W kwestiach dotyczących finansowania TACIS, wnioskodawcy mogą także zwrócić się do:

Expert WST w Kaliningradzie

Dmitry Ofitserov
Geologicheskaya 1, room No. 406
236006 Kaliningrad
E-mail: dmitrij.ofitserov@interreg3a.org
Tel./fax +7 4012 533717
www.interreg3a.org

12. Skróty używane w Podręczniku Programu

EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
FW	Formularz wniosku
GPW	Główny Partner Wiodący
IK	Instytucja Krajowa
IP	Instytucja Płatnicza
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ	Instytucja Zarządzająca
NGO	Organizacja pozarządowa
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
PF	Partner Finansowy
PRAG	Praktyczny przewodnik do procedur umów finansowanych z ogólnego budżetu WE dla działań zewnętrznych
Przedstawicielstwo KE w Federacji Rosyjskiej	Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Federacji Rosyjskiej
PS	Program Sąsiedztwa
PT	Pomoc Techniczna
PW	Partner Wiodący
RPK	Regionalny Punkt Kontaktowy
Sub-IP	Instytucja Subpłatnicza
Tacis CBC	Program Współpracy Przygranicznej Tacis
UP	Uzupełnienie Programu
WKMS	Wspólny Komitet Monitorujący - Sterujący
WST	Wspólny Sekretariat Techniczny